

Samen maken wij Teylingen

Tussenrapportage 2023

Teylingen. *Moderne dorpen midden in de wereld*

gemeente TEYLINGEN

Inhoudsopgave

1. Inleiding en samenvatting 4
1.1 Inleiding 4
1.2 Leeswijzer 5
1.3 Stand van zaken beleidsbegroting 6
1.4 Financiële ontwikkelingen 7
1.5 Bijsturing colllege 7
2. Voortgang beleid uit begroting en financiële afwijkingen 9
2.1 Programma 1 Samenleven 10
2.1.1 Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen 10
2.1.2 Financiële afwijkingen 11
2.2 Programma 2 Leefomgeving 18
2.2.1 Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen 18
2.2.2 Financiële afwijkingen 18
2.3 Programma 3 Bedrijvigheid 22
2.3.1 Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen 22
2.3.2 Financiële afwijkingen 22
2.4 Programma 4 Bestuur en ondersteuning 24
2.4.1 Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen 24
2.4.2 Financiële afwijkingen 24
2.5 Algemene dekkingsmiddelen 25
2.5.1 Financiële afwijkingen 25
3. Toelichting afwijking op geplande activiteiten 27
Programma 1 Samenleven 27
3.1.1 Vitaliteit 27
3.1.2 Talentontwikkeling 27
3.1.3 Zorg voor elkaar 28
3.1.4 Werk en inkomen 28
3.1.5 Opgroeien en opvoeden 29
3.1.6 Thuis wonen 29
3.1.7 Hulp bij meedoen 29
Programma 2 Leefomgeving 30
3.2.1 Veiligheid 30
3.2.2 Mobiliteit 30
3.2.3 Wonen 31
3.2.4 Gebiedsontwikkeling 32
3.2.5 Implementatie Omgevingswet 32
3.2.6 Openbare ruimte en duurzaamheid 33
Programma 3 Bedrijvigheid 36

3.3.1 Lokale economie 36
3.3.2 Regionale economie 36
Programma 4 Bestuur en ondersteuning 37
3.4.1 Regionale samenwerking 37
3.4.2 Dienstverlening, Participatie en communicatie 38
Bijlagen 42
Bijlage 1: Financieel overzicht Tussenrapportage 42
Bijlage 2: Investeringen en mutaties reserves 46
Bijlage 3: College werkprogramma 48
Programma 1 Samenleven 48
Programma 2 Leefomgeving 52
Programma 3 Bedrijvigheid 57
Programma 4 Bestuur en ondersteuning 58

1. Inleiding en samenvatting

1.1 Inleiding

Voor u ligt de tussenrapportage van het jaar 2023. Conform de financiële verordening van de gemeente Teylingen informeren wij u over de stand van zaken van de beleidsbegroting. Het betreft de voortgang van de geplande activiteiten uit de begroting. Het doel van de tussenrapportage is om het college van B en W en de raad in staat te stellen een beleidsinhoudelijk debat te voeren over de uitvoering van de begroting en over de financiële middelen.

De tussenrapportage heeft hiermee twee functies:
1. Inzicht geven in de voortgang van de geplande activiteiten uit de begroting en een afwijkingenrapportage gericht op bijsturing in geval van achterblijvende realisatie op de uitvoering van de programmabegroting.
2. De begroting financieel actueel te houden en, indien nodig in overeenstemming te brengen met genomen besluiten.
In december wordt aan de raad een slotwijziging voorgelegd. Hier wordt de mogelijkheid gegeven om de begroting voor 2023 financieel bij te stellen.

De peildatum van deze rapportage is 1 juli 2023. Waar mogelijk kijken wij vooruit naar de te verwachte effecten op de jaarrekening 2023 en indien nodig zullen we komen met (financiële) maatregelen.

1.2 Leeswijzer

Algemeen

In deze tussenrapportage leest u in hoofdstuk 2 per programma – op hoofdlijnen - de voortgang van de uitvoering op activiteiten uit de begroting en eventuele ontwikkelingen worden per programma toegelicht. De voortgang van de activiteiten worden weergegeven door middel van een statusicoon. Vervolgens maken we op programmaniveau en per thema inzichtelijk welke financiële ontwikkelingen te melden zijn. In hoofdstuk 3 ziet u, per thema en per activiteit, waar een afwijking te melden is. U ziet in deze tabel eerst de tekst zoals deze is opgenomen in de begroting 2023 en bij de toelichting de reden van de afwijking.

Legenda stoplichtenmodel	
Toelichting status	**Statusicoon**
Afgerond. Deze activiteit komt niet meer terug in de volgende programmabegroting.	
Activiteit wordt naar verwachting in 2023 niet behaald en wordt naar verwachting in 2023 niet uitgevoerd. Deze afwijking wordt in de tussenrapportage apart toegelicht.	
Activiteit wordt naar verwachting in 2023 deels behaald of loopt vertraging op. Deze afwijking wordt in de tussenrapportage apart toegelicht.	
Activiteit wordt in 2023 behaald. Deze worden in de tussenrapportage niet apart toegelicht. Wel worden deze in de samenvatting meegenomen.	

Financiële afwijkingen

De financiële afwijkingen boven de € 25.000 worden per programma toegelicht.
De afwijkingen kleiner dan € 25.000,- en administratieve wijzigingen van budgetten (budgettair neutrale correcties naar het juiste grootboeknummer) worden in bijlage 1 begrotingswijzigingen nader toegelicht.

Het kan zijn dat in de tabel onder overige een hoger bedrag dan € 25.000 is opgenomen. Dit betreft dan een combinatie van kleinere bedragen die zijn terug te vinden in bijlage 1.

Onderscheid is gemaakt in bijstellingen die incidenteel of structureel van aard zijn. De structurele wijzigingen worden meegenomen in de begroting 2024-2027.

De plus en min tekens bij de bedragen in deze rapportage kunnen als volgt worden verklaard:
- Uitgaven zijn negatief (-) en Inkomsten positief (+) opgenomen.
- Wijzigingen voor hogere uitgaven en lagere inkomsten zijn negatief (-) opgenomen.
- Wijzigingen voor lagere uitgaven en hogere inkomsten zijn positief (+) opgenomen

Er is niet altijd een koppeling tussen een beleidsmatige en financiële afwijking.

1.3 Stand van zaken beleidsbegroting

In deze paragraaf gaan wij in op ontwikkelingen op de beleidsdoelstellingen die opgenomen zijn in de begroting 2023 en die van invloed zijn op de huidige stand van zaken binnen onze gemeente.

Uit bovenstaande figuur is af te lezen dat naar verwachting 86 % van de vastgestelde activiteiten in de begroting 2023 (grotendeels) gehaald gaan worden. Van 12 % weten we dat de activiteiten vertraging op hebben gelopen en deels gerealiseerd worden in 2023. Voor 2 % geldt dat de activiteiten in 2023 niet in uitvoering zijn gebracht.

1.4 Financiële ontwikkelingen

De tussenrapportage 2023 rapporteert over de afwijkingen op de financiële budgetten zoals deze eerder door uw raad zijn vastgesteld bij de programmabegroting 2023.

Saldo begroting 2023
Het saldo van de programmabegroting 2023 is gestart met € 261.000 positief.

Resultaat Tussenrapportage 2023
Na het verwerken van de mutaties uit de Tussenrapportage 2023 komt het resultaat van de tussenrapportage uit op € 2.413.000 negatief

Financiële doorkijk Tussenrapportage 2023

	Bedragen x € 1.000
Financieel beeld op hoofdlijnen	**2023**
Saldo Programmabegroting 2023 na raadsmemo van 13 juni 2023	261
Resultaat Tussenrapportage 2023	-2.413
Saldo Programmabegroting 2023 na Tussenrapportage	**-2.152**

Gezien de huidige ontwikkelingen is het te verwachten resultaat (het saldo van de jaarrekening 2023) niet meer dan een prognose. Er zijn namelijk nog een flink aantal onzekerheden die het te verwachten saldo nog sterk kunnen beïnvloeden. O.a genoemd kunnen worden de circulaires van het Gemeentefonds (Septembercirculaire 2023), de sterk stijgende inflatie, krapte op de arbeidsmarkt, verwerking van de werkelijk baten en lasten Oekraïne crisis en de afrekeningen van de gemeenschappelijke regelingen.

1.5 Bijsturing college

Het college heeft gedurende het jaar de volgende bijsturende maatregelen ingezet n.a.v. ontwikkelingen.

Jeugdkosten

We zien (helaas) dat de jeugdkosten nog steeds een stijgende lijn laten zien. Hoewel dit ook landelijk het beeld is heeft dit o.a . ook te maken met de toename van de complexiteit van casussen in onze gemeente. In dit kader hebben we in het 1e halfjaar extra interventies gestart door de inzet van onze eigen Procesregisseur Casuïstiek en het Instituut voor Publieke Waarden (IPW). Doel hiervan is om te komen tot meer specifieke/duurzame maatwerkoplossingen.
Dit is niet de enige interventie. Om meer grip te krijgen op de kostenontwikkeling zijn er lokaal en regionaal diverse besparingsmaatregelen in voorbereiding. Volgens planning vindt de besluitvorming (hierover) plaats in Q4/2023.

ISD

Bij de ISD hebben we diverse uitvoeringstaken ondergebracht zoals de Participatiewet en de Wmo. Dit zijn open-eindregelingen, die moeilijk voorspelbaar zijn. Mede door de huidige financieringssystematiek komt het regelmatig voor dat er gedurende het begrotingsjaar begrotingswijzigingen moeten worden opgesteld. Hoewel dit niet helemaal te voorkomen is gaan we de komende periode binnen deze GR in gesprek om te inventariseren of er in de toekomst een zekere vereenvoudiging van de financiële cyclus mogelijk is.

Voor ieder 1

De integrale toegang van het Sociaal Domein is volop in beweging en staat nog steeds flink onder druk. Naast de toename van de instroom spelen er ook landelijke (nauwelijks beïnvloedbare) ontwikkelingen een grote rol zoals de krapte op de arbeidsmarkt, de inflatie, verandering van BTW wetgeving en cao-stijgingen. Veel van deze ontwikkelingen leiden ook dit jaar tot kostenstijgingen zonder dat dit rechtstreeks ten goede komt aan de dienstverlening. Dit is voor ons aanleiding geweest om de jaarlijkse evaluatie van deze samenwerking dit jaar uit te breiden tot een kwalitatief en kwantitatief onderzoek. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door een extern (expert)bureau en leidt in het 2e halfjaar 2023 naar verwachting tot een aantal effectieve aanbevelingen voor de toekomst. In dit kader kan ook nog worden verwezen naar een afzonderlijke raadsmemo, die hierover in Q3/2023 is opgesteld.

Beslispunten Tussenrapportage 2023

Inhoudelijk

1. Kennis te nemen van de Tussenrapportage 2023;

Financieel

2. De financiële gevolgen vast te stellen zoals aangegeven in de Tussenrapportage 2023;

3. Het negatieve saldo van de Tussenrapportage 2023 ten laste te brengen van het saldo van baten en lasten;

4. De investeringen, genoemd in bijlage 2 (Investeringen) in de Tussenrapportage 2023 te wijzigen c.q. te verhogen met genoemde bedragen;

5. De begrotingswijziging nummer R4025 Tussenrapportage 2023 vast te stellen.

Teylingen, augustus2023

College van burgemeester en wethouders,

2. Voortgang beleid uit begroting en financiële afwijkingen

In dit hoofdstuk zal de stand van zaken van de activiteiten per programma op hoofdlijnen worden toegelicht, een meer uitgebreide toelichting op de afwijkingen is opgenomen in hoofdstuk 3. Daarnaast is per programma een tabel opgenomen met de financiële aanpassingen met een toelichting.

2.1 Programma 1 Samenleven

2.1.1 Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen

Algemeen:
Het is goed om vast te stellen dat binnen programma 1 de meeste acties zijn/worden opgepakt, zoals gepland. Er zijn in de 1e helft van 2023 belangrijke vorderingen gemaakt met het grip krijgen op de -tijdige- uitvoering van de voorgenomen ambities.
Ruim 86 % van de acties staat momenteel "op groen" en bij de andere acties wordt gewerkt om ze op groen te krijgen.
Alle activiteiten staan in het teken van de ambities uit de Maatschappelijke agenda. Het werken met de Maatschappelijke agenda betekent onder meer dat we steeds meer samen met de samenleving aan deze ambities werken en dat we zo goed mogelijk proberen te meten wat de acties bijdragen aan het realiseren van de ambities.

Grip op kostenontwikkeling sociaal domein:

Deze opdracht omvat twee sporen. Spoor 1: Vorig jaar is via de ISD reeds een start gemaakt met de inventarisatie van de besparingsmogelijkheden binnen de Wmo. In het 1e halfjaar 2023 is dit geconcretiseerd met de oplevering van een 'menukaart' met een reeks van besparingsmogelijkheden. Deze mogelijkheden zijn recent (voor het zomerreces) met de raadscommissie besproken. De besluitvorming hierover zal volgens planning in het 2e halfjaar 2023 plaatsvinden.

Spoor 2: dit spoor richt zich op evt besparingsmogelijkheden binnen de Jeugdzorg. Naast diverse lokale maatregelen zijn we met name in regionaal verband aanvullende maatregelen aan het samenstellen .Gelijk aan het proces bij de Wmo zal de nadere uitwerking en besluitvorming naar verwachting in het 2e halfjaar 2023 gaan plaatsvinden.

Herijking van het gemeentelijke subsidiebeleid:

In 2022 heeft de Rekenkamer onderzoek gedaan naar het subsidiebeleid. Dit is aanleiding om het subsidiebeleid te herzien. Het belangrijkste doel is om het subsidiebeleid voor de komende jaren te koppelen aan de ambities van de Maatschappelijke Agenda (MAG). Tot op heden subsidiëren we immers in meer of mindere mate nog op basis van historisch ontwikkelde beleidsdoelen.

Deze opdracht is in Q2 2023 gestart en krijgt een nadere uitwerking in het 2e halfjaar 2023. Einddoel is om het gemeentelijke subsidiebeleid aan de MAG te koppelen met ingang van het subsidiejaar 2025.

2.1.2 Financiële afwijkingen

Lasten						
Thema	**Taakveld**	**Realisatie 2022**	**Begroting 2023 voor wijziging Turap 2023**	**Wijzigingen (toegelicht)**	**Overige wijzigingen**	**Begroting 2023 na wijziging Turap 2023**
1. Vitaliteit	Sportaccommodaties	-2.391	-2.942	-329	628	**-2.643**
	Sportbeleid en activering	-390	-362	-48	-172	**-582**
	Volksgezondheid	-2.543	-2.449		-309	**-2.758**
2. Talentontwikkeling	Cultureel erfgoed	-258	-243	-40	34	**-249**
	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-346	-471			**-471**
	Media	-825	-822		-30	**-852**
	Musea	-60	-52			**-52**
	Onderwijshuisvesting	-2.067	-1.930	-75	50	**-1.955**
	Openbaar basisonderwijs	-243	-231			**-231**
	Samenkracht en burgerparticipatie	-271	-256		-6	**-262**
3. Zorg voor elkaar	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.076	-1.418	36	-17	**-1.399**
4. Werk en inkomen	Arbeidsparticipatie	-563	-529	-34		**-563**
	Begeleide participatie	-2.791	-2.593	-135		**-2.728**
	Inkomensregelingen	-9.381	-8.711	-1.966		**-10.677**
5. Opvoeden en opgroeien	Geëscaleerde zorg 18-	-682	-764	154		**-610**
	Maatwerkdienstverlening 18-	-7.710	-7.740	-2.432	-6	**-10.178**
	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-1.513	-1.090	-318		**-1.408**
	Onderwijshuisvesting	-9	-7			**-7**
	Samenkracht en burgerparticipatie	-540	-539			**-539**
	Wijkteams	-2.066	-2.149	-76	-3	**-2.228**

6. Thuiswonen	Samenkracht en burgerparticipatie	-333	-1.653			**-1.653**
7. Hulp bij meedoen	Geëscaleerde zorg 18+	-28	-31		-715	**-746**
	Maatwerkdienstverlening 18+	-7.078	-7.290	202		**-7.088**
	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-476	-540			**-540**
	Samenkracht en burgerparticipatie	-3.126	-3.580	-3.484	-104	**-7.168**
	Wijkteams	-619	-697	-146	4	**-839**
Mutaties reserves programma 1	Mutatie reserves	-15	-1.117			**-1.117**
Subtotaal lasten		**-47.400**	**-50.206**	**-8.691**	**-646**	**-59.543**
Baten						
1. Vitaliteit	Sportaccommodaties	304	218	123		**341**
	Sportbeleid en activering	82			172	**172**
	Volksgezondheid	101	25		309	**334**
2. Talentontwikkeling	Cultureel erfgoed	59	41			**41**
	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	195	170			**170**
	Media	25	25			**25**
	Musea	142	172			**172**
	Onderwijshuisvesting	25	14			**14**
	Openbaar basisonderwijs		2			**2**
	Samenkracht en burgerparticipatie	23	87		-40	**47**
3. Zorg voor elkaar	Samenkracht en burgerparticipatie		28		-11	**17**
4. Werk en inkomen	Inkomensregelingen	5.667	5.978	1.233		**7.211**
5. Opvoeden en opgroeien	Maatwerkdienstverlening 18-		18			**18**
	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	517	164	102		**266**
	Samenkracht en burgerparticipatie	38	55			**55**
	Wijkteams	30	3		10	**13**
6. Thuiswonen	Samenkracht en burgerparticipatie	204	1.374			**1.374**
7. Hulp bij	Geëscaleerde zorg 18+				715	**715**

meedoen	Samenkracht en burgerparticipatie	3.438	494	3.906	130	**4.530**
	Wijkteams	28				
Mutaties reserves programma 1	Mutatie reserves	641	1.901	40		**1.941**
Subtotaal baten		**11.519**	**10.769**	**6.241**	**1.285**	**18.295**
Totaal		**-35.882**	**-39.438**	**-3.287**	**639**	**-42.086**

Lasten

1. Vitaliteit

Sportaccommodaties

Indexatie Stiwa 2023 correctie conform CPI-index (€ 329.145, nadelig, structureel)

Conform huidige overeenkomst wordt de exploitatiebijdrage 2023 van de STIWA verhoogd met de CPI-index, zijnde een indexatie van 10%.

Sportbeleid en activering

Deze post is vervallen na bespreking in het college maar niet gecorrigeerd in de cijfers. Dat gebeurt bij de jaarrekening. Het was niet meer mogelijk om alle tabellen tijdig te wijzigen.

2. Talentontwikkeling

Cultureel erfgoed

Beschikbaar stellen budget cultuurhistorische waardenkaart (€ 40.000, budgettair neutraal, incidenteel)

In 2021 is het budget voor de cultuurhistorische waardenkaart overgeheveld naar 2022. Dit budget is per ongeluk niet beschikbaar gesteld in 2022. Het budget wordt ingezet in 2023. Daarom wordt het budget nu opnieuw beschikbaar gesteld in 2023.

Onderwijshuisvesting

IHP Onderwijs Teylingen (€ 75.000, nadelig, incidenteel)

Het Integraal Huisvesting Programma (IHP) van Teylingen is verouderd. Het is belangrijk dat er een nieuw IHP komt zodat er een goed inzicht komt in de verwachte ruimtebehoefte, versus de bestaande capaciteit, de landelijke en lokale ontwikkelingen en de toekomstige verwachte meerjarig investeringsbehoefte. Daarnaast wordt wettelijk opgelegd om een IHP op te stellen voor 4 jaar met een doorkijk naar 16 jaar. Er wordt voor dit bedrag een externe gespecialiseerde partij ingehuurd.

3. Zorg voor elkaar

Samenkracht en burgerparticipatie

Sport- en cultuurregeling Welzijn Teylingen (€ 35.521, voordelig, structureel)

Onder het budget van Welzijnswerk Teylingen is een budget opgenomen voor de aanvragen van de sport- en cultuurregeling die wordt uitgevoerd door de stichting Welzijn Teylingen. De kosten van deze aanvragen worden echter gefinancierd vanuit het Armoedebeleid die onder het taakveld Inkomensregeling valt en waarin rekening is gehouden met deze post. Hierdoor komt het budget voor de sport en cultuurregeling onder Welzijnswerk te vervallen, wat een structureel voordeel oplevert van € 35.521.

4. Werk en inkomen

Arbeidsparticipatie en begeleide participatie

Geactualiseerde begroting 2023 Provalu en vervallen van een stelpost (€ 168.892, nadelig, structureel)

De geactualiseerde begroting 2023 wordt volgens raadsvoorstel (Z-23-298313) in de tussenrapportage verwerkt. Met de geactualiseerde begroting 2023 is een stelpost komen te vervallen.

Inkomensregelingen

ISD herziene begroting 2023 (€ 1.057.7158, nadelig , structureel)

De begroting van de ISD is herzien met verwachte wijzigingen (stijging door cao-afspraken, verhoging minimumloon, uitvoering van nieuwe taken: wet inburgering, beschermd wonen en maatschappelijke opvang, en kosten van saneringskredieten).

ISD herziene begroting 2023 (€ 861.833, nadeel, incidenteel)

De begroting van de ISD is herzien met verwachte wijzigingen leefgeld Oekraïners, energietoeslag

Taakmutatie Flankerend beleid energiearmoede (€ 46.362 , budgettair neutraal, incidenteel)

In de meicirculaire 2023 wordt in totaal € 50 miljoen beschikbaar gesteld aan gemeenten voor de bijdragen energietoeslag aan huishouden met een laag inkomen. Via een aparte categorie bijzondere bijstand wordt een eenmalige tegemoetkoming voor de gestegen energieprijzen toegekend. De bijdrage aan de huishoudens wordt verzorgd door de ISD Bollenstreek en is een taakmutatie. Voor de gemeente Teylingen gaat het om een eenmalig bedrag van € 46.362

5. Opvoeden en opgroeien

Maatwerkdienstverlening 18- en Geëscaleerde zorg 18-

Jeugdzorg herziene begroting 2023 door SOZ (€ 2.276.944, nadelig,)

De begroting van de SOZ is herzien door de verwachte wijzigingen door eerder genomen besluiten, een verhoging van de CAO van 4,48 in plaats van 3,8% extra inzet voor individuele begeleiding en het uitstel van de taakstelling 2023. Daarnaast wordt de extra indexatie uit 2022 van 1,13% voor looncomponent WMO/Jeugdzorg meerjarig geraamd. De kosten voor jeugdhulp zijn in 2023 sterk toegenomen. Dit komt mede door complexe cases in de gemeente Teylingen. In het PHO-jeugd is voorlopig afgesproken om deze kosten, in afwijking van de reguliere verdeelsleutel, voor rekening van de gemeente Teylingen te laten komen, dit om te voorkomen dat de kosten de komende jaren nog doorwerken in de begroting van Teylingen. Het Instituut Publieke Waarden is ingeschakeld om maatwerk te bieden en daarmee ook de kosten in de toekomst te beperken.

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Uitgaven subsidie extra taalklassen t.l.v. OAB (€ 21.583, budgettair neutraal, incidenteel)

Met deze wijziging worden de subsidies geraamd voor de extra taalklassen Duin en Bollenstreek aan de Sophia Scholen die ten laste van de SPUK-onderwijsachterstandenbeleid wordt gebracht. Dit houdt een verhoging van het lastenbudget in van € 21.583. Hier staan inkomsten van hetzelfde bedrag tegenover (budgettair neutraal).

Verhoging Leerlingenvervoer (€ 123.807 nadelig, structureel)

Indexatie (Categorie D): Als gevolg van de NEA-index van 2022 en 2023 en doordat de afstanden van de ritten van het leerlingenvervoer toenemen, is het noodzakelijk dat het budget voor leerlingenvervoer vanaf 2023 met € 123.807 wordt opgehoogd. In 2024 wordt dit bedrag ook in de begroting meegenomen.

Uitgaven OAB 2023 (€ 80.268 budgettair neutraal)

Met deze wijziging worden de uitgaven OAB geraamd van € 127.740 die in 2023 worden gedaan voor de SPUK-onderwijsachterstandenbeleid. Hier staan inkomsten van hetzelfde bedrag tegenover (budgettair neutraal).

Taakmutatie Leerlingenvervoer Oekraïne (€ 57.527,budgettair neutraal, incidenteel)

In de meicirculaire 2023 wordt in totaal € 21,4 miljoen beschikbaar gesteld voor het leerlingenvervoer aan leerlingen uit Oekraïne. De middelen worden beschikbaar gesteld via de decentralisatie-uitkering Leerlingenvervoer Oekraïne en is een tegemoetkoming aan gemeenten voor de kosten die zij hiervoor hebben

gemaakt, en maken. De decentralisatie uitkering ziet toe op de periode van januari 2023 tot en met 31 juli 2023. Voor gemeente Teylingen gaat het om een eenmalig bedrag van € 57.527.

Taakmutatie Taal voor ontheemden uit Oekraïne (€ 34.912 , budgettair neutraal, incidenteel)
In de meicirculaire 2023 wordt in totaal € 15 miljoen beschikbaar gesteld met als doel het gemeentelijke aanbod van taalonderwijs aan volwassen ontheemden uit Oekraïne te stimuleren. Dit kunnen ontheemden zijn die daar behoefte aan hebben, die dat nodig hebben om werk te vinden of die werk willen vinden dat beter past bij hun vaardigheden, werkervaring en onderwijsachtergrond. Voor gemeente Teylingen gaat het om een eenmalig bedrag van € 34.912.

Wijkteams
Verhoging subsidie Voor Ieder1 (€ 75.764, nadeel, structureel)
Bij deze regionale uitvoeringsorganisaties spelen meerdere ontwikkelingen. De meest relevante zijn:

-Door de stijging van de loonkosten heeft Voor ieder 1 in 2023 een indexatie toegepast van 7.5% in de aanvraag ten opzichte van 2022. Dit is gehonoreerd door middelen in te zetten uit 2021 die terug zouden vloeien van Voor Ieder 1 naar de reserves. Het betreft hier niet ingezette fte. Hiermee is het gat gedicht. De loonkosten zullen in 2024 verder stijgen en uit de pas lopen met de indexatie van de gemeenten. Hier staat tegenover dat er in de mei/decembercirculaire 2023 mogelijk compensatie vanuit het Rijk is/wordt opgenomen.

-Daarnaast zijn per 1 juli 2022 de BTW-regels aangepast, dit is een autonome ontwikkeling. Omdat Voor ieder 1 met een detacheringsconstruct werkt met 8 samenwerkende partners (op basis van een SLA) heeft dit impact. Op het meerdere van 5% overhead binnen het detacheringsconstruct moet BTW worden geheven. De stichting Voor ieder 1 is nu met de 8 samenwerkende partners in gesprek om over te gaan naar een overeenkomst van opdracht. De partners geven nu aan dat deze ontwikkeling gevolgen heeft voor hun overhead. Bovenstaande heeft tot gevolg dat de subsidie aan Voor Ieder1 in 2023 ten opzichte van de begroting met € 52.945.

-Voorts heeft VI1 tbv 2022 € 60.374 minder subsidie gekregen dan zij aangevraagd hebben. Dit heeft voor hen gevolgen. Het college besluit extra subsidie te verlenen in 2022 aan Voor ieder 1, door inzet van de middelen uit de decembercirculaire 2021 en de financiële consequenties mee te nemen in de 1e voortgangsrapportage 2022 en Kadernota 2023. Echter heeft de financiële verwerking in de 1e voortgangsrapportage 2022 en Kadernota 2023 niet plaatsgevonden, daarom wordt deze post structureel geraamd in de begroting 2023 wat een nadeel inhoudt van € 60.374.

<u>7. Hulp bij meedoen</u>
Maatwerkdienstverlening 18+
ISD IV 3 correctie taakvelden (€ 202.426, budgettair neutraal)
Vanaf 2023 worden de lasten verdeeld over nieuwe taakvelden, dit is met deze correctie rechtgetrokken.

Samenkracht en burgerparticipatie
ISD herziene begroting 2023 (€ 510.000, nadeel,)
De begroting van de ISD is herzien met verwachte wijzigingen (stijging door cao-afspraken, verhoging minimumloon, uitvoering van nieuwe taken: wet inburgering, beschermd wonen en maatschappelijke opvang, leefgeld Oekraïners, energietoeslag en kosten van saneringskredieten)

Uitgaven crisisopvang Oekraine (€ 2.852.745, budgettair neutraal, incidenteel)
Met deze wijziging worden de overige uitgaven van de SPUK Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne geraamd naast het leefgeld dat door de ISD wordt verstrekt. Het gaat om een geraamde last van € 2.852.745. Hier staan inkomsten van hetzelfde bedrag tegenover (budgettair neutraal)

Taakmutatie Maatschappelijke begeleiding statushouders (€ 35.550 incidenteel, budgettair neutraal)
In de meicirculaire 2023 wordt in totaal € 12,9 miljoen beschikbaar gesteld voor maatschappelijke begeleiding van inburgering plichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Voor de gemeente Teylingen gaat het om een eenmalig bedrag van € 35.550.

Verhoging subsidie Voor Ieder 1 (€ 21.846,
Zie toelichting wijkteams

Wijkteams
Tekort wijkteams Voor Ieder 1 (€ 130.000, nadelig ,structureel)
Om de inrichting van de integrale toegang bij Voor Ieder1 in de tweede helft van 2021 te financieren heeft er een verschuiving van budgetten plaatsgevonden binnen de Jeugdzorg die voorheen bij SOZ, Kwadraad en MEE lagen. Hiervoor is destijds een verdeling en begroting opgesteld. Echter in de uiteindelijke begroting van 2022 is van de oorspronkelijk verdeling en begroting afgeweken en is bij de toegang wijkteams onterecht een te hoog bedrag afgeraamd. Dit had te maken met de actualisatie van de SOZ-begroting die in 2022 veelvuldig is gewijzigd, waardoor de verdeling scheef is gaan lopen en er tekorten zijn ontstaan.

Baten

1. Vitaliteit
Sportaccommodaties
SPUK regeling Stimulering Sport 2023 deel exploitatiebegroting 2023 STIWA (voordelig incidenteel)
Voor de SPUK-regeling Stimulering Sport 2023 is een beschikking verleend. Dit betreft compensatie voor het niet in aftrek mogen nemen van BTW over de volgende investerings- en exploitatielasten.

4. Werk en inkomen
Inkomensregelingen
Verwachte verhoging BUIG-budgetten (€ 531.897, voordelig, structureel)
Het Rijk heeft aangegeven in 2023 de BUIG-budgetten te verhogen vanwege de verhoging van 10,15% van het minimumloon per 1 januari 2023.

Energiearmoede (€ 861.833, voordelig, incidenteel)
Naar verwachting verleent het Rijk in september het tweede deel voor de energietoeslag 2023. De uitgaven zijn opgenomen onder de lasten 4. werk en inkomen herziene begroting ISD.

5. Opvoeden en opgroeien
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken
OAB-middelen 2023 (€ 101.851, budgetneutraal, incidenteel)
Voor het openbaar vervoer van de Oekraïense leerlingen naar de taalklassen worden kosten in rekening gebracht waarvoor binnen de OAB gelden geen ruimte is om deze lasten op te kunnen vangen. Voor 2023 gaat het om bedrag van € 61.950, waarbij wordt voorgesteld de begroting structureel op te hogen.

7. Hulp bij meedoen
Samenkracht en burgerparticipatie
Correctie RMBA-inkomsten
De vroegere RMBA gelden zijn opgenomen in de Algemene uitkering en worden niet meer apart verantwoord

Baten Noodopvang AMV'ers Parklaan (€ 612.919 , voordelig, incidenteel)
Vanaf december 2022 zijn 80 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv'ers) voor een aantal maanden opgevangen op het terrein achter de brandweerkazerne aan de Parklaan in Sassenheim. De betreffende kosten van deze noodopvang zijn in rekening gebracht bij de Veiligheidsregio Holland Midden en bedragen € 612.919. Doordat deze inkomsten nog niet waren geraamd leidt dit tot een incidenteel voordeel. Dit is feitelijk budgetneutraal omdat hiervoor kosten (menskracht als dan niet ingehuurd) voor zijn gemaakt in de organisatie.

Inkomsten crisisopvang Oekraïne (€ 3.362.745 budgetneutraal)
Met deze wijziging worden de inkomsten van de SPUK Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne op basis van de normvergoeding van € 83 per gerealiseerde opvangplekken geraamd. Op basis van 111 gerealiseerde opvangplekken worden de geraamde baten ad € 3.362.745 begroot. Hier staan uitgaven van hetzelfde bedrag tegenover (budgetneutraal). Bij de slotwijziging zal een eventueel saldo op deze inkomsten worden voorgelegd.

Mutaties reserves programma 1
Mutatie reserves
Beschikbaar stellen cultuurhistorische waardenkaart (40.000, budgettair neutraal, incidenteel)
In 2021 is het budget voor de cultuurhistorische waardenkaart overgeheveld naar 2022. Dit budget is abusievelijk niet beschikbaar gesteld in 2022. Het budget wordt ingezet in 2023. Derhalve wordt het budget nu opnieuw beschikbaar gesteld in 2023.

2.2 Programma 2 Leefomgeving

2.2.1 Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen

Algemeen

Het is goed om vast te stellen dat binnen de programma's 2 'Leefomgeving' en 3 'Bedrijvigheid' de meeste activiteiten in uitvoering zijn of inmiddels zijn afgerond. Bij de onderwerpen 'Gebiedsontwikkeling', 'Implementatie Omgevingswet' en 'Regionale economie' staan zelfs alle uit te voeren activiteiten op "groen".

Een belangrijke ontwikkeling binnen beide programma's is dat dit jaar gewerkt is aan het versterken van de regionale samenwerking. Samen met de gemeenten Katwijk, Noordwijk, Lisse en Hillegom zet het college zich in voor het gezamenlijk waarmaken van onze regionale ambities op het gebied van 'Goed wonen en werken', 'Netwerken en verbinden', 'Gezonde, vitale en energieke regio' en de 'Duurzame Duin en Bollenstreek'. Dit najaar verwachten we op veel regionale onderwerpen door te kunnen pakken.

Bij programma 2 hebben diverse activiteiten betrekking op energietransitie, duurzaamheid en klimaatadaptatie. Het gaat hier om grote en complexe maatschappelijke opgaven. Het is dan ook niet voor niets dat de rijksoverheid middelen ter beschikking heeft gesteld voor decentrale overheden om uitwerking te geven aan deze opgaven. Het college richt zich op het optuigen van een Programma Duurzaamheid, zodat diverse activiteiten in onderlinge samenhang uitgewerkt en uitgevoerd kunnen worden.

Bedacht moet wel worden dat met middelen alleen we er nog niet zijn. Gelet op de schaarste op de arbeidsmarkt, juist daar waar het gaat om kennis en kunde met betrekking tot energie, duurzaamheid en klimaatadaptatie, is nog onzeker of we in 2023 een volledige Programma-organisatie hebben die voldoende wendbaar is.

Wat onze openbare ruimte betreft is het van belang tijdig actuele beheerplannen te hebben en deze vervolgens uit te voeren. Op een uitzondering na zijn deze beheerplannen actueel. In het kader van gebiedsgericht werken zetten we ons de komende periode in om deze opgaven in samenhang uit te werken. Daarbij betrekken we waar dat aan de orde is ook onze opgaven op het gebied van mobiliteit en verkeersveiligheid.

2.2.2 Financiële afwijkingen

Lasten

Thema	Taakveld	Realisatie 2022	Begroting 2023 voor wijziging Turap 2023	Wijzigingen (toegelicht)	Overige wijzigingen	Begroting 2023 na wijziging Turap 2023
Gebiedsontwikkeling	Ruimtelijke ordening	-1.146	-2.602			**-2.602**
Mutaties reserves programma 2	Mutatie reserves	-7.353	-1.492			**-1.492**
Openbare orde en veiligheid	Crisisbeheersing en brandweer	-2.199	-2.463	-151	17	**-2.597**
	Openbare orde en veiligheid	-1.073	-1.342	-35	-9	**-1.386**
Openbare ruimte en duurzaamheid	Afval	-3.310	-4.062	75	16	**-3.971**
	Begraafplaatsen en crematoria	-3	-6			**-6**
	Milieubeheer	-1.622	-2.138			**-2.138**
	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-3.262	-3.145	-87	33	**-3.199**
	Riolering	-2.028	-2.159		16	**-2.143**
Verkeer en vervoer	Parkeren	-275	-275		10	**-265**
	Recreatieve havens	-435	-349	-263	6	**-606**
	Verkeer en vervoer	-4.334	-5.455	-115	418	**-5.152**
Wonen	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-1.963	-5.168		-280	**-5.448**
	Wonen en bouwen	-1.338	-1.753			**-1.753**
Subtotaal lasten		**-30.341**	**-32.409**	**-576**	**227**	**-32.758**
Baten						
Gebiedsontwikkeling	Ruimtelijke ordening	267	865			**865**
Mutaties reserves programma 2	Mutatie reserves	7.346	4.287	837	-215	**4.909**
Openbare orde en veiligheid	Crisisbeheersing en brandweer	-89	68		53	**121**
	Openbare orde en veiligheid	10	57			**57**
Openbare ruimte en duurzaamheid	Afval	4.435	6.062	-912		**5.150**
	Milieubeheer	65				
	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	64	67			**67**
	Riolering	3.098	3.394			**3.394**
Verkeer en vervoer	Parkeren	12	5			**5**

	Recreatieve havens	85	98			**98**
	Verkeer en vervoer	156	223			**223**
Wonen	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.968	7.663		280	**7.943**
	Wonen en bouwen	580	755			**755**
Subtotaal baten		**17.997**	**23.544**	**-912**	**118**	**22.750**
Totaal		**-12.344**	**-8.867**	**-651**	**345**	**-9.173**

Lasten

Openbare orde en veiligheid
Crisisbeheersing en brandweer
Nieuwe CAO Veiligheidsregio Hollands Midden (€ 150.960, nadelig, structureel)
Voor de Veiligheidsregio is een nieuwe CAO afgesloten met een looptijd van 1 januari 2023 t/m 30 april 2024. De CAO verhoging heeft een structureel effect en betreft een bedrag van € 150.960

Openbare orde en veiligheid
Extra budget Boa (€ 35.371, nadelig, structureel)
In de meicirculaire 2022 is de taakmutatie structureel toegekend. De motie Hermans c.s. uit de Tweede kamer voorziet in een bijdrage aan gemeenten voor handhaving en veiligheid en is om de capaciteit van (wijk)agenten en BOA's in de openbare ruimte te vergroten. De bijdrage is mede voor de verdere professionalisering en een veilige taakuitvoering van de BOA's. € 35.371.
De extra Boa is destijds met de programmabegroting 2023 e.v. niet meegenomen

Openbare ruimte en duurzaamheid
Afval
Afschaffen wekelijkse inzameling GFT zomerperiode (€ 75.000, voordelig, structureel)
De raad heeft besloten om geen wekelijkse inzameling te laten plaats vinden in de zomer voor het GFT. Dit heeft een effect van € 75.000.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie
Indexering budget 2023 (€ 86.906, nadelig, structureel)
Voor 2023 is er volgens de KGRF een indexering vastgesteld van 2,5%, de prijzen worden volgens de contracten geïndexeerd met 12%. Het verschil betreft 9,5%. Dit kost aanvullend € 86.906. Gebaseerd op een budget van € 915.000

Verkeer en vervoer
Recreatieve havens
Maaiwerkzaamheden Noordelijke Randweg (€ 70.000, nadelig, structureel)
De Noordelijke Randweg is in 2022 in gebruik genomen. De uitbreiding zorgt ook voor de extra maaiwerkzaamheden. Dit kost jaarlijks € 70.000

Hogere kosten maai- en slootbeheer (€ 100.000, nadelig, structureel)
Kostenontwikkeling: Er is een structureel tekort voor het maai- en slootbeheer.
Na aanvang van het bestek zijn in de jaren 2021 en 2022 de juiste hoeveelheden van de beheergroepen duidelijk in beeld gekomen en blijkt dat we een groter areaal hebben. Daarnaast zijn er diverse posten toegevoegd zoals vijverpartijen, overvaren van riet, eiland Koudenhoorn en bijnaaien van de koppen bij duikers. Daarom wordt er een structurele uitbreiding aangevraagd van € 100.000

Indexering 22,7% maai- en slootbeheer (€ 93.497, nadelig, structureel)

De werkzaamheden worden door een externe partij uitgevoerd. Voor 2023 is een indexering van 22,7% doorgegeven. Deze indexering is gebaseerd op de Grond-, weg- en waterbouwindex (GWW). Het budget moet structureel verhoogd worden met € 93.497

Verkeer en vervoer
Indexering Prijsstijging 12% onderhoud wegen (€ 115.080, nadelig, structureel)
Vanuit 2022 is een sterk toegenomen prijsstijging waargenomen. Op het hoogtepunt bedroeg voor asfalt deze stijging 50%. Uiteindelijk komt voor het onderhoud aan de wegen deprijsstijging uit op 12%. Het budget moet structureel verhoogd worden met € 115.080.

Baten

Openbare ruimte en duurzaamheid
Afval
Halvering stijging afvalstoffenheffing meerpersoonshuishouden (€ 912.191, budgetneutraal, incidenteel)
Op 15 december 2022 heeft de gemeenteraad de belastingverordening behandeld. Op de voorgestelde afvalstoffenheffing is een amendement ingediend om voor de meerpersoonshuishoudens het tarief te halveren. Dit heeft voor 2023 een incidenteel nadeel van € 912.191. Dit nadeel wordt conform amendement uit de Algemene Reserve onttrokken en is daarom voor 2023 budgetneutraal.

Mutaties reserves programma 2
Mutatie reserves

Halvering stijging afvalstoffenheffing meerpersoonshuishouden (€ 837.191, budgetneutraal)
Op 15 december 2022 heeft de gemeenteraad de belastingverordening behandeld. Op de voorgestelde afvalstoffenheffing is een amendement ingediend om voor de meerpersoonshuishoudens het tarief te halveren. Dit heeft voor 2023 een incidenteel nadeel van € 912.191.

Door het GFT voor de zomerperiode niet wekelijks uit te voeren ontstaat er een voordeel van € 75.000.

Het totale effect is € 837.191,dit bedrag wordt conform amendement uit de Algemene Reserve onttrokken

2.3 Programma 3 Bedrijvigheid

2.3.1 Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen

Algemeen:

Stappen worden gemaakt binnen de regionale samenwerking. Er wordt hard gewerkt aan de invulling van de nieuwe Economic Board Duin- en Bollenstreek. In Holland Rijnland verband wordt gewerkt aan een nieuwe Regionale Investeringsagenda. Uitvoering wordt gegeven aan de prioriteiten uit de Uitvoeringsagenda Duin- en Bollenstreek. En er is een Regiodeal Greenports in voorbereiding. Al deze inspanning moeten gaan leiden tot een sterkere economie van de streek, crossovers tussen sectoren, een gezonde arbeidsmarkt en verbeterde brede welvaart. Er zijn geen financiële afwijkingen die worden toegelicht.

2.3.2 Financiële afwijkingen

Lasten						
Thema	**Taakveld**	**Realisatie 2022**	**Begroting 2023 voor wijziging Turap 2023**	**Wijzigingen (toegelicht)**	**Overige wijzigingen**	**Begroting 2023 na wijziging Turap 2023**
Lokale economie	Economische promotie	-224	-444		-22	**-466**
Mutaties reserves programma 3	Mutatie reserves	-80	80			**80**
Regionale economie	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-90	-129		1	**-128**
	Economische havens en waterwegen	-26	-28			**-28**
	Economische ontwikkelingen	-1.676	-1.136		275	**-861**
Subtotaal lasten		**-2.096**	**-1.657**		**254**	**-1.403**
Baten						

Lokale economie	Economische promotie	323	157			**157**
Mutaties reserves programma 3	Mutatie reserves	186	136			**136**
Regionale economie	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	45	42			**42**
	Economische ontwikkelingen	263	146			**146**
Subtotaal baten		**817**	**481**			**481**
Totaal		**-1.279**	**-1.175**		**254**	**-921**

2.4 Programma 4 Bestuur en ondersteuning

2.4.1 Voortgang beleid en relevante ontwikkelingen

Algemeen:

Het is goed om vast te stellen dat binnen programma 4 de meeste acties zijn/worden opgepakt, zoals gepland. Er zijn in de 1e helft van 2023 belangrijke vorderingen gemaakt met het grip krijgen op de -tijdige- uitvoering van de voorgenomen ambities.

Ruim 60% van de acties zijn reeds en 20% van de acties staat momenteel "op groen" en bij de andere acties wordt gewerkt om ze op groen te krijgen.

De gespannen arbeidsmarkt zorgt ervoor dat nog niet alle functies zijn vervuld waardoor soms stagnatie optreed in de uitvoering, maar de basis komt steeds meer op orde zodat nieuwe ontwikkelingen en ambities beter kunnen worden opgepakt.

In toenemende mate wordt gebruik gemaakt van analyses van wat er in de omgeving gebeurt en wordt focus aangebracht in de communicatie met de diverse doelgroepen. Met het vormgeven van het participatiebeleid wordt weer een volgende stap gemaakt en wordt gebruik gemaakt van de reeds opgedane ervaringen. In het kader van de Wet Open Overheid vraagt onze informatievoorziening om meer en meer transparantie. Dat stelt aanvullende eisen aan onze wijze van samenwerken, zowel intern als extern. Op regionale samenwerking wordt stevig ingezet. Zowel bestuurlijk als ambtelijk.

2.4.2 Financiële afwijkingen

Lasten						
Thema	**Taakveld**	**Realisatie 2022**	**Begroting 2023 voor wijziging Turap 2023**	**Wijzigingen (toegelicht)**	**Overige wijzigingen**	**Begroting 2023 na wijziging Turap 2023**
Dienstverlening	Beheer overige gebouwen en gronden	-653	-485		-55	**-540**
	Burgerzaken	-1.023	-1.116			**-1.116**
Mutaties reserves programma 4	Mutatie reserves	-262	262			**262**

Regionale samenwerking	Bestuur	-2.132	-2.260	-183	-14	**-2.457**
Subtotaal lasten		**-4.070**	**-3.599**	**-183**	**-69**	**-3.851**
Baten						
Dienstverlening	Beheer overige gebouwen en gronden	171	592		-53	**539**
	Burgerzaken	507	481			**481**
Mutaties reserves programma 4	Mutatie reserves	66	104			**104**
Regionale samenwerking	Bestuur	67	58			**58**
Subtotaal baten		**811**	**1.235**		**-53**	**1.182**
Totaal		**-3.259**	**-2.363**	**-183**	**-121**	**-2.667**

Lasten

Regionale samenwerking

Bestuur

Actualisatie budgetten bestuur (€ 145.000, nadelig, structureel)

Met de vaststelling van de nieuwe CAO zullen er hogere salariskosten zijn voor de gemeente. De begroting wordt hierop aangepast.

Op basis van het 'Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers 2023' ontvangen de raadsleden in 2023 een hogere vergoeding dan begroot. De begroting wordt hierop aangepast.

Budget voor eenmalige bijdrage aardbeving Turkije en Syrië (€ 38.000, nadelig, incidenteel)

Via een eenmalige bijdrage aan de VNG internationaal dragen we bij aan het herstel van het rampgebied veroorzaakt door de aardbeving in Turkije en Syrië.

2.5 Algemene dekkingsmiddelen

2.5.1 Financiële afwijkingen

Lasten						
Thema	**Taakveld**	**Realisatie 2022**	**Begroting 2023 voor wijziging Turap 2023**	**Wijzigingen (toegelicht)**	**Overige wijzigingen**	**Begroting 2023 na wijziging Turap 2023**
Algemene middelen	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		-480	480		
	Belastingen overig	-8				
	Overhead	-12.864	-13.628	22	-49	**-13.655**
	Overige baten en lasten	-325	80	140		**220**

	OZB niet-woningen	-289	-268			**-268**
	OZB woningen	-289	-268			**-268**
	Treasury	-440	-561			**-561**
	Vennootschapsbelasting	-13				
Subtotaal lasten		**-14.228**	**-15.125**	**642**	**-49**	**-14.532**
Baten						
Algemene middelen	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	57.808	57.571			**57.571**
	Belastingen overig	125	100			**100**
	Mutaties reserves	648	148			**148**
	Overhead	83	139			**139**
	Overige baten en lasten	23	-5			**-5**
	OZB niet-woningen	2.673	2.772			**2.772**
	OZB woningen	5.820	5.976			**5.976**
	Parkeerbelasting	17	11			**11**
	Treasury	1.304	992			**992**
Subtotaal baten		**68.501**	**67.704**			**67.704**
Totaal		**54.274**	**52.580**	**642**	**-49**	**53.173**

Lasten

Algemene middelen

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Inzetten stelpost reservering prijsindex

Bij de Begroting 2023-2026 is een deel van extra ontvangen algemene uitkering apart gezet als buffer voor de oplopende indexatie. In de Kadernota 2024-2027 valt deze vrij als dekking voor de claims als gevolg van de oplopende indexatie.

Overhead

Aanpassing begroting i.v.m. herziening schade beleid gemeente

Binnen de begroting is al vele jaren een post opgenomen om schade op te vangen en daarnaast verhaalde schades te kunnen verantwoorden. Al een aantal jaar worden deze post niet of nauwelijks gebruikt. Mocht er in de toekomst sprake zijn van een aanzienlijke schade dan zal deze incidenteel worden aangevraagd. Hiermee wordt de begroting minder zwaar belast.

Overige baten en lasten

Inzetten van de indexatie op prijsstijgingen inkoop, inhuur en leveranties uit de Kadernota 2023

Het betreft een vrijval van de stelpost die we op hebben genomen bij de kadernota 2023. Het ging hierbij om een verwachte prijsinflatie van 2,5%, dit is conform de financiële kaderstelling voor de begroting 2023 opgenomen in de Kadernota 2023.

3. Toelichting afwijking op geplande activiteiten

Deze rapportage is een afwijkingen rapportage. Om deze reden ziet u in dit hoofdstuk alleen de oranje of rode activiteiten staan met een toelichting daarop. De groene activiteiten ziet u terug in hoofdstuk 2 bij de algemene toelichting op een programma.

Programma 1 Samenleven

3.1.1 Vitaliteit

Wat wilden we bereiken?

Doel: De gezonde keuze moet de makkelijke keuze worden. We willen een fysieke en sociale omgeving die uitnodigt tot gezond gedrag

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
A4	Het monitoren, sturen en rapporteren van de taken die zijn belegd bij de verschillende (uitvoerings) partners.	Aan het inrichten van een goed monitorinstrument wordt nog gewerkt in afstemming met het programma Datagedreven Sturing.	

Wat wilden we bereiken?

Doel: Onze inwoners worden gezonder ouder, zowel fysiek als mentaal, en hebben meer gezonde levensjaren door levenslang te investeren in een positieve en gezonde leefstijl

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
B3	We gaan door met het ondersteunen en het uitrollen van “de sportieve routes” in de openbare ruimte. Hierbij betrekken wij de buurtsportcoaches, vanuit het programma Viteylingen.	De eerste verkennende gesprekken hebben plaatsgevonden, maar moeten nog vertaald worden naar een plan van aanpak. Hierbij wordt gedacht aan een ‘ gezond rondje Teylingen’ .De intentie is om dit te integreren in het plan van aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).	

3.1.2 Talentontwikkeling

Wat wilden we bereiken?

Doel: Meer kinderen en volwassenen kunnen kennismaken met diverse vormen van expressie en culturele uitingen

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
D2	Plaatsen beeldende kunst in de openbare ruimte.	Er is een start gemaakt met het plaatsen van een beeldend kunstwerk in het Molentochtpark in Voorhout. Definitieve plaatsing van dit kunstwerk is in 2024. Het project heeft vertraging opgelopen door drainageproblemen op de locatie. Er zijn twee giant tulip bullbs, ,die onderdeel uitmaken van een regionaal kunstwerk, geplaatst. Een derde plaatsing volgt nog.	

Wat wilden we bereiken?

Doel: Er zijn in de buurten voldoende gelegenheden om elkaar te ontmoeten, te bewegen en voor cultuurparticipatie: kleinschalig, laagdrempelig, toegankelijk en betaalbaar

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
E2	Inzetten van kunstvouchers.	Tijdens de Actieweek voor Cultuur in oktober wordt een impuls gegeven voor het inzetten van kunstvouchers. De uitvoering hiervan vindt in 2024 plaats.	

3.1.3 Zorg voor elkaar

Geen beleidsmatige afwijkingen.

3.1.4 Werk en inkomen

Wat wilden we bereiken?

Doel: Inwoners zonder betaald werk kunnen meedoen en ervaren een zinvolle bijdrage aan de samenleving

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
B1	In project Meedoen worden mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt geactiveerd naar nuttige dagbesteding en/of vrijwilligerswerk.	Project Meedoen! beoogt op een proactieve manier meer in contact te komen met en aandacht te geven aan mensen die jarenlang een bijstandsuitkering ontvangen met weinig uitzicht op betaald werk. Doel is hen te activeren, waardoor participatie aan de samenleving gestimuleerd wordt. Het project dat liep bij de ISD Bollenstreek is eind 2022 tot een einde gekomen. Er is een resterend budget van € 83.000. Momenteel loopt een onderzoek naar aansluiting bij project Lekker Fit in Noordwijk. Lekker Fit (voorheen Sportief naar werk) loopt al sinds 2015 en laat goede resultaten zien. Daarnaast past het in de lijn van "van Maatwerk naar Algemene voorzieningen". Met project Lekker Fit geven Welzijn Noordwijk, de Intergemeentelijke Sociale Dienst en Provalu invulling aan een sterkere en bredere benadering om inwoners zonder werk op de weg te helpen. Op weg naar een baan of naar een zinvolle maatschappelijke bijdrage. Ook voor statushouders biedt Lekker Fit mogelijkheden om te participeren. 1. Meer focus komen op het welbevinden en niet alleen op werk; 2. Meer mensen die baat hebben bij deelname aan het project; 3. Intensieve samenwerking met de ketenpartners kan veel waarde toevoegen voor de deelnemer en kosten besparen voor de deelnemende gemeenten.	

3.1.5 Opgroeien en opvoeden

Geen beleidsmatige afwijkingen.

3.1.6 Thuis wonen

Geen beleidsmatige afwijkingen.

3.1.7 Hulp bij meedoen

Wat wilden we bereiken?

Doel: Inwoners die het nodig hebben krijgen snel en eenvoudig de juiste hulp

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
B1	We gaan verder met het ontwikkelen van algemene en collectieve voorzieningen voor mensen met behoefte aan ondersteuning	Dit is belegd binnen het Wonen, Welzijn, Zorg-programma en wordt in 2024 wijkgericht uitgevoerd.	
B3	Bij de inzet van ondersteuning wordt het netwerk betrokken voor een duurzaam resultaat	De bureaudienst van Stichting Voor ieder 1 kijkt integraal naar de hulpvraag. Na oppakken van de hulpvraag wordt er in een uitgebreid keukentafelgesprek gesproken over eigen mogelijkheden van het gezin en haar netwerk in ondersteuning en continuïteit.	

Programma 2 Leefomgeving

3.2.1 Veiligheid

Wat wilden we bereiken?

Doel: Prettig leven door minder hinder en overlast

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
A4	We inventariseren de mogelijkheden en relevantie voor specifieke bronmetingen van de luchtkwaliteit en indien mogelijk bekijken we of er (aanvullende) lokale maatregelen zijn die we kunnen nemen om de luchtkwaliteit te verbeteren. Uitwerking 2023 (e.v.): Deze actie wordt jaarlijks uitgevoerd.	In 2023 wordt het regionale verkeersmodel Holland-Rijnland geactualiseerd. Verwachting is dat het model eind dit jaar gereed is. Op basis hiervan kunnen berekeningen op het gebied van luchtkwaliteit langs wegen uitgevoerd worden.	

Wat wilden we bereiken?

Doel: Het signaleren, voorkomen en aanpakken van (georganiseerde) ondermijnende criminaliteit.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
C1	Speerpunten 2023: Aanpak van hennepteelt en drugshandel, het sluiten van maatschappelijke coalities, focus op sleutelpersonen en het, voorkomen van jonge aanwas.	In het voorjaar is het informatiebeeld en bijbehorend plan van aanpak drugscriminaliteit opgeleverd. Momenteel bekijken we wanneer de uitrol van dit plan van aanpak plaats kan vinden gelet op de benodigde capaciteit. We hebben voorbereidende gesprekken gevoerd voor de mogelijke implementatie van het project Dealbreakers per 2024 dat zich richt op het voorkomen van jonge aanwas in de drugscriminaliteit. Om de awareness rond drugscriminaliteit bij onze inwoners te vergroten, hebben we een publiekscampagne rond dit thema gehouden. Signalen worden opgepakt en uitgewerkt, lopende casuïstiek wordt gecontinueerd.	
C5	Aanpakken: gerichte aanpak van casuïstiek, branche- en gebiedsgerichte aanpak, aanpak van hennepteelt en drugshandel en uitvoeren van integrale projecten (o.a. RIEC/LSI).	Taak wordt verder ondergebracht in C1.	

3.2.2 Mobiliteit

Wat wilden we bereiken?

Doel: Continue verbetering en monitoring van auto-, fiets- en OV-bereikbaarheid.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
A1	Vaststellen en uitvoeren van het uitvoeringsprogramma mobiliteit als een onderdeel van het Mobiliteitsplan dat wordt ingepast in de beleidscyclus van de Omgevingswet. In het uitvoeringsprogramma worden maatregelen voorgesteld voor 2022 en verder.	Het opstellen van het uitvoeringsprogramma voor Mobiliteit is vertraagd. Een afronding wordt in Q3 verwacht. In de tweede helft van 2023 wordt gestart met de aanpak van de eerste punten. Die aanpak zal vooral uit studie bestaan. Vooral eerst is er budget om te starten met de onderzoeken. Uit de onderzoeken zal blijken of het budget voor de uitvoering voldoende is.	
A2	Actualiseren van de verkeers- en parkeertellingen in het najaar van 2022 (tweejaarlijkse jaarlijkse actualisatie).	De tellingen zijn uitgevoerd. De parkeertellingen dienen als onderbouwing bij het opstellen van het parkeerbeleid. De tellingen van de intensiteiten op de weg hebben plaatsgevonden. Het opstellen van de rapportage is bijna afgerond.	

Wat wilden we bereiken?

Doel: Continue verbetering en monitoring van verkeersveiligheid en vermindering ongevallen langzaam verkeer.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
B1	Op basis van een tweejaarlijkse ongevallenrapportage stellen we een werkplan op om met prioriteit de ongevallenlocaties proactief aan te pakken	De rapportage zal eind van het jaar opgesteld worden. Voor de aanpak van de locaties zal het uitvoeringsprogramma leidend zijn. Wellicht zijn er aanpassingen nodig op basis van de nieuwe ongevalsgegevens zoals deze ieder jaar beschikbaar komen.	
B4	Om de verkeersveiligheid voor voetgangers te vergroten hebben we specifiek oog voor het verbeteren van verkeersveiligheid op voetgangersoversteekplaatsen (zebrapaden)	De aanpak van een aantal oversteekplaatsen wordt voorbereid. Uitvoering zal in 2024 plaatsvinden.	

Wat wilden we bereiken?

Doel: Continue verduurzaming en monitoring van de verduurzaming van mobiliteit.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
C4	Het verder vergroten van de oplaadmogelijkheden voor elektrische voertuigen door het uitbreiden van de laadinfrastructuur.	In verband met de beperkte capaciteit bij team verkeer heeft dit nu geen prioriteit	

3.2.3 Wonen

Wat wilden we bereiken?

Doel: Een passend woningaanbod voor alle doelgroepen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
C3	We actualiseren in 2023 de regionale huisvestingsverordening Holland Rijnland zodat er een transparant verdeelsysteem is dat inspeelt op de huidige sociale woningmarkt.	De regionale huisvestingsverordening is op 28 juni 2023 vastgesteld door het Algemeen Bestuur van Holland Rijnland. De verordening treedt per 1 januari 2024 inwerking.	

Wat wilden we bereiken?

Doel: Een toekomstbestendige woningvoorraad op basis van de lokale energiestrategie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
D1	Jaarlijks zetten we in op verduurzaming van de bestaande woningvoorraad en realisatie van duurzame nieuwbouw volgens het uitvoeringsprogramma 'Duurzaamheid', zodat de woonvoorraad toekomstbestendig wordt.	Op basis van het uitvoeringsprogramma werken we aan de verduurzamingsopgave, onder meer met publieksacties. Door de continue ontwikkeling van techniek en financieringsconstructies is deze activiteit dynamisch van aard.	

3.2.4 Gebiedsontwikkeling

Geen beleidsmatige afwijkingen.

3.2.5 Implementatie Omgevingswet

Wat wilden we bereiken?

Doel: Optimale dienstverlening. Daar waar nodige een traject van cultuurverandering bij bestuurders en ambtenaren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
B1	Voortzetten organisatie van bijeenkomsten en proeftuinen voor ambtenaren, bestuurders, samenwerkingspartners en initiatiefnemers om de nieuwe manier van werken structureel te borgen.	Per 1 januari 2024 treed de Omgevingswet in werking. Bestuurders en ambtenaren zijn bekend met de andere manier van werken. Er volgt vanaf 1 januari 2024 een nieuwe transitieperiode waarvoor aanvullende opdrachten en opgaven zijn geformuleerd.	
B2	Verder doorontwikkelen van en werken met serviceformules uitgaande van één-loket-gedachte(zie programma 4 Dienstverlening).	Per 1 januari 2024 treed de Omgevingswet in werking. Bestuurders en ambtenaren zijn bekend met de andere manier van werken. Er volgt vanaf 1 januari 2024 een nieuwe transitieperiode waarvoor aanvullende opdrachten en opgaven zijn geformuleerd.	
B3	Kaders ontwikkelen hoe we (overheids-) participatie onder de Omgevingswet gaan vormgeven (zie programma 4 Participatie).	Het participatiebeleid wordt in het najaar 2023 door de gemeenteraad vastgesteld.	

Wat wilden we bereiken?

Doel: Een digitale ontsluiting van gegevens en infrastructuur, die aansluit op het landelijke Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) passend bij de invoering van de Omgevingswet.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status

	partners.	visies is gereed. De gemeente Teylingen is aangesloten op de Landelijke voorziening Omgevingswet. In de transitieperiode na inwerkingtreding zal doorontwikkeling in samenwerking met partners en interbestuurlijk gaan plaatsvinden.	✔
C2	Pilots met aansluiting op landelijke digitale stelsel Omgevingswet.	Teylingen is aangesloten op het digitale stelsel Omgevingswet.	✔
C3	Noodzakelijke IT-architectuur (applicaties en gegevens) realiseren om nieuwe processen te ondersteunen.	De IT architectuur is aangepast aan de Omgevingswet.	✔

3.2.6 Openbare ruimte en duurzaamheid

Wat wilden we bereiken?

Doel: Samen zorgen voor een schone, gezonde, veilige en toekomstbestendige woon- en leefomgeving voor alle gebruikers.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
A1	We gaan verder met het integreren van alle opgaven in het actualiseren en uitvoeren van beleid, projecten, beheer en uitvoeringsprogramma's.	Dit is een continu proces. Een voorbeeld van het integreren van opgaven op het gebied van de openbare ruimte is de uitwerking van de centrumvisie Teylingen.	●
A2	In 2023 gaan we verder met het optimaliseren van assetmanagement (kapitaalgoederen) als basisprincipe voor beheer en onderhoud van kapitaalgoederen. Dit houdt in: • Optimaliseren en harmoniseren van de data van onze kapitaalgoederen. • Opleidingen assetmanagement. • Optimaliseren en harmoniseren van de werk- en beleidsprocessen.	In 2023 is 'Basis op orde' gestart om invulling te geven aan het optimaliseren en harmoniseren van data van kapitaalgoederen. Opleidingen en de optimalisatie van werk- en beleidsprocessen is een continu proces.	●
A3	We voeren het beleid c.q. uitvoeringsprogramma 'Spelen, Sport en Bewegen in de buitenruimte' uit.	Door voorziene prijsstijgingen kunnen niet alle voorgenomen werkzaamheden binnen budget uitgevoerd worden. Gevolg is prioritering cq. fasering.	●
A5	We leveren een bijdrage aan een (mogelijk) nieuw gebiedsprogramma voor de Duin- en Bollenstreek aan de hand van de visie 'Rijke Groenblauwe Leefomgeving' van de provincie Zuid-Holland.	In Holland Rijnland verband zijn 'groene en blauwe' projecten opgenomen in de Regionale Investeringsagenda. Deze agenda gaat naar de gemeenteraden voor besluitvorming.	●

Wat wilden we bereiken?

Doel: Versterken van de biodiversiteit

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
B4	We zetten de samenwerking met	Er is momenteel geen actief contact met	●

	verschillende partijen op gebied van biodiversiteit en klimaatadaptatie door. Hierbij voeren we campagnes uit en sluiten we aan op verschillende netwerken, zoals: NK Tegelwippen De Groene Uitdaging Bijenlinten Nationaal Park Hollandse Duinen Uitvoeringsprogramma Biodiversiteit Opgedane kennis passen we toe. zijn gericht op het vergroenen de woonomgeving, zoals daken en tuinen.	Nationaal Park Hollandse Duinen. Alle andere trajecten lopen.	

Wat wilden we bereiken?

Doel: Teylingen is circulair.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
C1	Afvalcommunicatie en -voorlichting: op basis van het afvalbeleidsplan geven we voorlichting om bewustzijn te creëren over een duurzame omgang met afval. Dit stimuleert inwoners tot goede afvalscheiding (schone afvalstromen) en hergebruik.	Op dit moment heeft Teylingen geen afvalcoach, daarom worden deze taken op dit moment niet opgepakt. Er wordt gezocht naar een nieuwe afvalcoach en wanneer deze is aangenomen zal deze activiteit worden doorgezet.	
C3	We onderzoeken de mogelijkheden om met ondernemers afspraken te maken over een "Afvalbeleid voor ondernemers". Specifiek voor de ondernemers in het winkelgebied.	Gezien de capaciteit en het takenpakket van de gemeente heeft dit vooralsnog geen prioriteit.	

Wat wilden we bereiken?

Doel: 159 terajoule (TJ): 38% duurzame elektriciteit opwekken in 2030

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
D1	Stimuleren van de ontwikkeling van zonnepanelen op daken. In het uitvoeringsplan nemen we concrete projecten op om invulling te geven aan deze activiteit.	Het uitvoeringsprogramma energietransitie is eind 2022 vastgesteld, ondertussen is de uitvoering opgestart. We zijn met lokale en regionale zonnepanelen installateurs een samenwerking aan het verkennen om Zon op Dak binnen Teylingen verder te stimuleren (bij doelgroepen die zelf nog niet in actie (kunnen) komen) begonnen. Dit zijn we nu verder aan het uitdiepen. Wegens een plots ontstaan (intern) capaciteitsprobleem is start van een hieruit volgend project naar najaar verschoven, ondertussen is het capaciteitsprobleem verholpen. We zijn nu met een juridisch adviseur en de bedrijven in overleg wat er mogelijk is. De juridische kaders bepalen de mate van samenwerking en volgen dus uit deze verkenning. De insteek is samenwerken met lokaal/regionale bedrijven, betrouwbaarheid en kwaliteit waarborgen en eigenaars-bewoners bereiken en ontzorgen die nog geen zonnepanelen hebben.	

Wat wilden we bereiken?

Doel: 10% energiebesparing in 2025 en 15% energiebesparing in 2030, in de gebouwde omgeving ten opzichte van 2014

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
E1	Inwoners en ondernemers duidelijkheid geven over de warmtetransitie, bewust maken en stimuleren om in actie te komen. In het uitvoeringsplan energietransitie nemen we concrete projecten op om invulling te geven aan deze activiteit.	D.m.v. de campagne Allemaal Duurzaam en activiteiten op het gebied van energie besparen worden inwoners meegenomen in de energietransitie. Diverse projecten zijn uitgevoerd (i.s.m. Duurzaam Bouwloket, Buurkracht en VvE Duurzaamheidsloket) en er wordt gewerkt aan een doorontwikkeling hiervan samen met lokale experts.	
E2	Voor 2030 inzichtelijk hebben hoe kansrijk en wenselijk een warmtenet is in Teylingen. In het uitvoeringsplan nemen we concrete projecten op om invulling te geven aan deze activiteit.	In Holland Rijnland wordt gekeken naar een juiste verdeling van grootschalige warmte in een RES Bronnenstrategie. Daarnaast wordt in de Duin- & Bollenstreek de samenwerking verkent om in deze gebieden aardwarmte mogelijk te maken.	

Wat wilden we bereiken?

Doel: Het stimuleren van een circulaire economie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
F1	We stellen in 2022-2023 een beleidsplan Circulaire Economie (CE) op voor Teylingen. Dat ronden we af met een raadsbesluit.	Het opstellen van dit beleidsplan is nog niet ter hand genomen. De intentie is om in 2024 hierover een afweging te maken in het kader van het Programma Duurzaamheid.	
F2	In lijn met het goedgekeurde beleidsplan CE volgt een uitvoeringsprogramma. We integreren daarin activiteiten die nu al lopen voor een circulaire economie zoals Circulair AmbachtsCentrum Bollenstreek (CACB), uitvoeren van het nieuwe inkoopbeleid, ontwikkeling afvalbeleid en uitvoering gericht op VANG-doelstellingen en het stimuleren van een circulaire economie via partner Circulair West.	Het opstellen van een uitvoeringsprogramma is afhankelijk van het opstellen van beleidskaders. Hierover wordt een brede afweging gemaakt in het kader van het Programma Duurzaamheid.	

Programma 3 Bedrijvigheid

3.3.1 Lokale economie

Wat wilden we bereiken?

Doel: Bevorderen van toerisme in alle maanden van het jaar

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
A5	We inventariseren kansen om binnen het HUP op te pakken. Uitvoering van de activiteit is afhankelijk van beschikbare capaciteit en/of financiële middelen.	Binnen het hup is een uitvoeringsprogramma Hollandse Plassen 2018-2025 ontwikkeld. Tevens is er een plan van aanpak kwaliteitsverbetering Sloepennetwerk Hollandse Plassen opgesteld. De uitvoering van het plan van aanpak wordt getrokken door gemeente Alphen aan de Rijn. Er wordt een bijdrage gevraagd van de 13 deelnemende gemeenten. Voor Teylingen zijn de thema's marketing en routestructuren van belang. In verband met capaciteitstekort wordt dit onderwerp niet actief opgepakt maar wordt er meegelift op de inspanningen van de trekkende en/of actieve gemeenten.	

3.3.2 Regionale economie

Geen beleidsmatige afwijkingen.

Programma 4 Bestuur en ondersteuning

3.4.1 Regionale samenwerking

Wat wilden we bereiken?

Doel: Verstevigen van de positie van Teylingen als samenwerkingspartner binnen en buiten de regio.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
A1	Onderhouden van, investeren in en behouden van een stevige bestuurlijke samenwerkingsrelatie met onze bestuurlijke partners in de Duin- en Bollenstreek, de gemeente Haarlemmermeer, Holland Rijnland, de MRA en MRDG en externe maatschappelijk partners.	Zowel bestuurlijk als ambtelijk zetten via de prioriteiten van de uitvoeringsagenda DBS hierop stevig in. Vooralsnog ligt de prioriteit hierbij op de partners binnen DBS, Holland Rijnland en voor wat betreft economie daarnaast op regio 071 en voor mobiliteit ook op Haarlemmermeer. Door diverse college leden zijn cruciale regionale posities ingenomen.	
A3	Verder ontwikkelen van het gebiedsgericht werken, samen met de provincie en (regio)gemeenten.	Dit doel komt met name aan de orde in de ontwikkelingen rondom Puzzel met de ruimte en NLPLG.	

Wat wilden we bereiken?

Doel: Versterken belangenbehartiging en versterken van invloed van Teylingen binnen Holland Rijnland en Kennemerland op een aantal beleidsterreinen zoals bij verkeer en vervoer.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
B1	In 2023 blijft onze gemeente doorlopend betrokken bij belangrijke dossiers op de tafels van Holland Rijnland, provincie Zuid-Holland en Duin- en Bollenstreek zoals het mobiliteitsdossier, wonen, de energietransitie, ruimte, recreatie & toerisme en economie. Door de toegenomen samenwerking tussen de HLT-gemeenten en onze partners binnen de Duin- en Bollenstreek zijn wij beter in staat om onze ambities te realiseren.	Zowel bestuurlijk als ambtelijk zetten via de prioriteiten van de uitvoeringsagenda DBS hierop stevig in. Vooralsnog ligt de prioriteit hierbij op de partners binnen DBS, Holland Rijnland, provincie en voor wat betreft economie daarnaast op regio 071 en voor mobiliteit ook op Haarlemmermeer.	
B2	Aangaan van een brede samenwerking met bestuurlijke en maatschappelijke partners binnen de Duin- en Bollenstreek en Zuid-Kennemerland. Dit om de belangen van onze gemeente binnen de regio's te borgen.	Zowel bestuurlijk als ambtelijk zetten via de prioriteiten van de uitvoeringsagenda DBS hierop stevig in. Vooralsnog ligt de prioriteit hierbij op de partners binnen DBS, Holland Rijnland en voor wat betreft economie daarnaast op regio 071 en voor mobiliteit ook op Haarlemmermeer en provincie Noord-Holland.	

Wat wilden we bereiken?

Doel: Benutten van onze 'scharnierfunctie' tussen de grootte stedelijke gebieden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
C1	Het ambtelijk en bestuurlijk brede netwerk	Zowel bestuurlijk als ambtelijk zetten via de	

	opbouwen en verder ontwikkelen om zo kansen en mogelijkheden van onze scharnierfunctie nader te onderzoeken.	prioriteiten van de uitvoeringsagenda DBS hierop stevig in. Vooralsnog ligt de prioriteit hierbij op de partners binnen DBS, Holland Rijnland en voor wat betreft economie daarnaast op regio 071 en voor mobiliteit ook op Haarlemmermeer.	

3.4.2 Dienstverlening, Participatie en communicatie

Wat wilden we bereiken?

Doel: Passende service; klantgericht en met plezier

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
A1	We richten ons op (het overtreffen van) de verwachtingen van inwoners en ondernemers binnen de kaders van de organisatie (organisatievisie, werkconcept, etc.). Vanuit onze kernwaarden vraagt dit om de juiste vaardigheden en het passende gedrag om dit te bereiken. De relatie die wij aangaan met onze inwoners en ondernemers staat centraal. Met behulp van een goede (centrale) intake van de vraag en serviceformules kunnen wij passende dienstverleningsconcepten in de volle breedte van de organisatie vormgeven volgens 'de één-loket-gedachte'. Service op eenvoudige en complexe vragen. Ingeregeld vanuit leanprocessen en klantreizen. Van standaardproducten tot en met maatwerk.	In de organisatieontwikkeling van HLTsamen is dit onderwerp meegenomen. Het komt terug in de analyse-fase en vraagt wellicht extra actie.	

Wat wilden we bereiken?

Doel: Omnichannel dienstverlening; toegankelijk en begrijpelijk

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
B1	Bij omnichannel richt de organisatie zich niet langer op het managen van de verschillende kanalen afzonderlijk (vanuit verschillende teams), maar verschuift het accent naar het samenspel van alle kanalen (newsroom, post, inbox, webcare, Fixi, telefonie, receptie, MijnOverheid, omgevingsloket, contactfunctionarissen). Door deze kanalen bij elkaar te brengen, slimmer in te richten en goed op elkaar af te stemmen, realiseren we betere, naadloze, inclusieve klantinteracties; ook met het oog op de nabije toekomst. En voor iedere interactie geldt: het meest geschikte kanaal en begrijpelijke taal.	Deze taak is op dit moment nog niet belegd.	

Wat wilden we bereiken?

Doel: Continu verbeteren

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
C1	Het continu verbeteren van de dienstverlening bereiken we door casussen met de belanghebbenden te bespreken, klanttevredenheid te meten, prestaties van medewerkers te meten en de behoeften van inwoners en ondernemers te peilen.	Deze activiteit wordt structureel uitgevoerd o.a. door deelname aan de benchmark WSJG en door servicenormen te meten.	

Wat wilden we bereiken?

Doel: Iedere inwoner mag ons uitdagen

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
D1	We stemmen gezamenlijk verantwoordelijkheden af bij het oppakken en uitvoeren van initiatieven; hierbij spelen goed luisteren naar elkaar en gezamenlijk komen tot oplossingen een belangrijke rol. "Elke inwoner mag en kan meedenken" is onze ambitie. Dit biedt ruimte voor het aandragen van initiatieven vanuit inwoners, ondernemers en verenigingen. Deze initiatieven worden opgepakt als onderdeel van het participatieproces en worden zoveel mogelijk binnen het reguliere werk opgepakt.	De gemeente Teylingen wil graag helder zijn over de mogelijkheden voor inwoners om mee te denken of te doen als het gaat over participatie door dit met elkaar te bespreken. Door iedereen goed te informeren en ervoor te zorgen dat er ruimte is voor belanghebbenden om eigen inbreng te leveren én dat die inbreng gerespecteerd wordt, zorgt voor wederzijds vertrouwen in de relatie. Dit doet de gemeente al geruime tijd door inwoners te betrekken bij de diverse ontwikkelingen in hun omgeving.	

Wat wilden we bereiken?

Doel: Inwoners denken vóóraf mee over beleid

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Toelichting stand van zaken	Status
E1	We stemmen rollen en	Binnen het participatiebeleid wordt een	

	verantwoordelijkheden tussen college, raad, organisatie en inwoners af in het kader van participatie en we schenken hierbij specifiek aandacht aan verwachtingsmanagement. We koppelen de inhoudelijke onderbouwing van gemaakte keuzes en het doorlopen van het participatietraject terug aan initiatiefnemers. Vanuit het programma participatie wordt er verder gewerkt aan het samenstellen van een participatiebeleid. Hierin wordt beschreven hoe en wanneer inwoners kunnen meedenken bij het samenstellen van gemeentelijk beleid en hoe zij initiatieven kunnen aandragen. Samen met de raad gaan we verder aan de slag om vanuit de kracht van ieders rol en de opgave goede stappen te zetten in participatie. Binnen het participatiebeleid komt dit alles samen. Daarnaast wordt er omgevingsgericht gewerkt. In elke fase van beleidsontwikkeling zoeken wij actief naar wat inwoners belangrijk vinden. Dit doen we door de inwoners (ondernemers en organisaties) op te zoeken, te stimuleren om mee te denken en te laten weten welk effect de inbreng op het resultaat heeft gehad. Zo blijven wij aansluiten op de samenleving.	onderscheid weergegeven tussen communicatie en participatie. Het beleidskader participatie heeft als doel een duidelijk kader te scheppen over wat participatie is, wie welke rol aan zou moeten nemen en welke randvoorwaarden gehanteerd dienen te worden binnen participatietrajecten. De opstelling van het beleidskader participatie is in verschillende fasen verlopen waarbij o.a. geleerde lessen meegenomen zijn om vervolgens te kunnen komen tot een concept. Dit concept van het beleidskader participatie is in juni 2023 middels een beeldvormende sessie gepresenteerd aan de gemeenteraad. In september 2023 vindt een opiniërende sessie plaats ten aanzien van het beleidskader participatie. De verwachting is dat in het jaar 2023 het beleidskader voorgelegd zal worden aan de gemeenteraad van Teylingen.	
E2	De ontwikkelopgave participatie is de	Vanuit het programma participatie is er het	

	afgelopen periode voor de organisatie in beeld gebracht en daarvoor is een traject uitgestippeld. Dit heeft geleid tot een programma participatie waarbinnen meerdere projecten een rol spelen. Participatie onder de Omgevingswet wordt in 2022 afgerond en geeft antwoord op de vraag wie, wanneer en op welke wijze we de omgeving moeten betrekken bij aanpassingen in de fysieke leefomgeving. Dit geldt voor zowel initiatiefnemers van buiten de gemeente, als de gemeente zelf als initiatiefnemer. Waarschijnlijk wordt de Omgevingswet begin 2023 van kracht. Dan zullen er duidelijke afspraken en tools beschikbaar zijn rondom participatie. Het project digitale participatie dat in 2021 is ingezet wordt in 2022/2023 verder uitgerold en beheerd. Sinds 2020 wordt er op het digitale vlak geëxperimenteerd met verschillende mogelijkheden om inwoners te kunnen laten participeren. Het streven is te komen tot hybride werkvormen (zowel digitaal als fysiek) zodat een zo groot mogelijke doelgroep benaderd en bevraagd kan worden. De raad wordt nauw betrokken bij deze stappen. Ook wordt er vanuit het programma participatie in 2022 en 2023 verder gewerkt aan de opstelling van een breed participatiebeleid. Het beleid bestaat uit een (bestuurlijke) visie en methodes (het hoe). In 2022/2023 zal er verder in gesprek worden gegaan met college, raad en belanghebbenden over de invulling van het participatiebeleid.	afgelopen jaar gewerkt aan de verschillende projecten, waaronder het project rondom het beleidskader participatie. Bij de vaststelling van het beleidskader zal er verder uitvoering gegeven worden aan de verschillende onderdelen die onder het programma vallen.	
E3	De kindergemeenteraad blijft behouden. Uitwerking 2022 (e.v.): De griffie organiseert de kindergemeenteraad conform afspraken.	De kindergemeenteraad blijft behouden.	

Bijlagen

Bijlage 1: Financieel overzicht Tussenrapportage

Omschrijving	Overige Wijzigingen
1. Samenleven	**424.306**
1. Vitaliteit	627.937
Sportaccommodaties	627.937
Aanpassen afschrijving aan werkelijk geïnvesteerd bedrag (Incidenteel)	627.937
Sportbeleid en activering	
Brede SPUK-regeling 2023-2026 (budgettair neutraal)	-171.985
Brede SPUK-regeling 2023-2026 (zie uitgaven)	171.985
Volksgezondheid	
Brede SPUK-regeling 2023-2026 (budgettair neutraal, structureel)	-309.405
Brede SPUK-regeling 2023-2026 (budgettair neutraal, structureel)	309.405
2. Talentontwikkeling	8.671
Cultureel erfgoed	33.923
Subsidies gemeentelijke monumenten en beeldbepalende objecten.	30.000
Aanpassen afschrijving aan werkelijk geïnvesteerd bedrag (Incidenteel)	3.923
Media	-30.000
Subsidie Bibliotheek Bollenstreek (€ 30.000 structureel nadeel)	-30.000
Onderwijshuisvesting	50.456
Verhuizing en herinrichting Historische Kring Voorhout ivm uitbreiding Emmaus school (€ 14.000, incidenteel, nadeel)	-14.000
Huurkosten Historische Kring Voorhout ivm uitbreiding Emmaus school (€ 4.500, incidenteel, nadeel)	-4.500
Aanpassen afschrijving aan werkelijk geïnvesteerd bedrag (Incidenteel)	68.956
Samenkracht en burgerparticipatie	-45.708
Verlaging huuropbrengsten J.P. Gouverneurlaan 40a (€ 39.708, nadelig, structureel)	-39.708
Aanvullende subsidie SEBO (€ 6.000 incidenteel nadeel)	-6.000
3. Zorg voor elkaar	-27.737
Samenkracht en burgerparticipatie	-27.737
Aframing huuropbrengst Agneshove (€ 27.737, structureel, nadelig)	-27.737
Brede SPUK-regeling 2023-2026 (budgettair neutraal, structureel)	-16.779
Brede SPUK-regeling 2023-2026 (budgettair neutraal, incidenteel)	16.779
5. Opvoeden en opgroeien	973
Maatwerkdienstverlening 18-	-6.000

BRP aansluiting SOZ	-6.000
Wijkteams	6.973
Stelpost onvoorziene kosten CJG Locaties (€ 10.000 structureel voordeel)	10.000
Aanpassen afschrijving aan werkelijk geïnvesteerd bedrag (Incidenteel)	-12.589
Aanpassen afschrijving aan werkelijk geïnvesteerd bedrag (Incidenteel)	9.562
7. Hulp bij meedoen	29.312
Geëscaleerde zorg 18+	
Brede SPUK-regeling 2023-2026 (budgettair neutraal, incidenteel)	-4.195
Brede SPUK-regeling 2023-2026 (budgettair neutraal, incidenteel)	4.195
Investeringsfonds restant bedrag 2022 (710.430, budgetneutraal, incidenteel)	-710.430
Investeringsfonds restant bedrag 2022 (-710.430 budgetneutraal, incidenteel)	710.430
Samenkracht en burgerparticipatie	25.235
Actualistatie aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling (€ 10.235 incidenteel voordeel)	10.235
Actualistatie Koplopertraject clientondersteuning (€ 15.000 incidenteel voordeel)	15.000
SPUK gelden wet inburgering 2022 & 2023	129.648
SPUK gelden wet inburgering 2022 & 2023	-129.648
ISD herziene begroting 2023	-71.838
ISD herziene begroting 2023	71.838
Wijkteams	4.077
Budget Proces regisseur casuistiek naar HLTsamen voor uitvoering taak (€ 47.185, budgettair neutraal, incidenteel)	-47.185
Budget Proces regisseur casuistiek naar HLTsamen voor uitvoering taak (- € 47.185, budgettair neutraal, incidenteel)	47.185
Aanpassen afschrijving aan werkelijk geïnvesteerd bedrag (Incidenteel)	4.077
Mutaties reserves programma 1	-214.850
Mutatie reserves	-214.850
Aanpassen reserve mutatie aan afschrijving, Uitvoeringsplannen Centrumvisie (Incidenteel)	-339.850
Aanpassen reserve mutatie aan afschrijving, Noordelijke Randweg (Incidenteel)	125.000
2. Leefomgeving	**559.253**
Openbare orde en veiligheid	61.023
Crisisbeheersing en brandweer	69.578
Administratieve wijziging verhuur gemeentewerf naar brandweerkazerne Nijverheidsweg (€ 52.681, structureel, neutraal)	52.681
Aanpassen afschrijving aan werkelijk geïnvesteerd bedrag (Incidenteel)	16.897
Openbare orde en veiligheid	-8.555
Aanpassen afschrijving aan werkelijk geïnvesteerd bedrag (Incidenteel)	-8.555

Openbare ruimte en duurzaamheid	64.794
Afval	15.631
Aanpassen afschrijving aan werkelijk geïnvesteerd bedrag (Incidenteel)	15.631
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	32.910
Kwaliteitsverbetering sloepennetwerk Hollandse Plassen	-8.240
Aanpassen afschrijving aan werkelijk geïnvesteerd bedrag (Incidenteel)	41.150
Riolering	16.253
Aanpassen afschrijving aan werkelijk geïnvesteerd bedrag (Incidenteel)	16.253
Verkeer en vervoer	433.436
Parkeren	10.113
Aanpassen afschrijving aan werkelijk geïnvesteerd bedrag (Incidenteel)	10.113
Recreatieve havens	5.617
Aanpassen afschrijving aan werkelijk geïnvesteerd bedrag (Incidenteel)	5.617
Verkeer en vervoer	417.706
Verkeersmaatregelen, Indexeren van budget (€ 10.047, nadelig, structureel)	-10.047
Aanpassen afschrijving aan werkelijk geïnvesteerd bedrag (Incidenteel)	427.753
Wonen	
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	
Vrijval Voorziening Hooghkamer (€ 1.079.497, budgettair neutraal, incidenteel)	1.079.497
Actualisatie GREx Hooghkamer (€ 1.222.153, budgettair neutraal, incidenteel	1.222.153
Actualisatie GREX Hooghkamer (€ 280.000, incidenteel, voordelig)	280.000
Actualisatie GREX Hooghkamer (- € 1.823.286, budgettair neutraal, incidenteel)	-1.823.286
Actualisatie GREX Hooghkamer (- € 145.725, budgettair neutraal, incidenteel)	-145.725
Actualisatie GREX Hooghkamer (- € 612.639, budgettair neutraal, incidenteel)	-612.639
3. Bedrijvigheid	**253.892**
Lokale economie	-21.785
Economische promotie	-21.785
Onderhoudskosten schuur van Westerbeek (€ 10.000, incidenteel, nadeel)	-10.000
Overschrijding eerste steek evenementen ivm koninklijk bezoek	-13.400
Aanpassen afschrijving aan werkelijk geïnvesteerd bedrag (Incidenteel)	1.615
Regionale economie	275.677
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	677
Aanpassen afschrijving aan werkelijk geïnvesteerd bedrag (Incidenteel)	677
Economische ontwikkelingen	275.000

Aanpassen afschrijving aan werkelijk geïnvesteerd bedrag (Incidenteel)	275.000
4. Bestuur en ondersteuning	**-120.760**
Dienstverlening	-107.260
Beheer overige gebouwen en gronden	-107.260
Administratieve wijziging verhuur gemeentewerf naar brandweerkazerne Nijverheidsweg (€ 52.681, structureel, neutraal)	-52.681
Tijdelijke versterking van onderwijshuisvesting (1,5 jaar) (€ 26.529, nadelig, incidenteel)	-26.529
Aanpassen afschrijving aan werkelijk geïnvesteerd bedrag (Incidenteel)	-28.050
Regionale samenwerking	-13.500
Bestuur	-13.500
Aanvullend budget voor facilitaire activiteiten binnen de gemeente (€ 5.833, nadelig, structureel)	-5.833
Verhoging bijdrage VNG fonds GGU n.a.v. vastgestelde begroting VNG 2023 (€ 11.000, nadelig, structureel)	-11.000
Aanpassen afschrijving aan werkelijk geïnvesteerd bedrag (Incidenteel)	3.333
Algemene dekkingsmiddelen	**-49.357**
Algemene middelen	-49.357
Overhead	-49.357
Budget voor advieskosten fiscaal (o.a. belasting) (€ 20.000, nadelig, structureel)	-20.000
Budget voor bankkosten (€ 16.000, nadelig, structureel)	-16.000
Budget voor deelname A&O Fonds gemeenten (€ 16.000, nadelig, structureel)	-16.000
Aanpassen afschrijving aan werkelijk geïnvesteerd bedrag (Incidenteel)	2.643
Eindtotaal	**1.067.334**

Bijlage 2: Investeringen en mutaties reserves

Omschrijving	Investeringen
Dekkingsreserve Noordelijke Randweg	**-125.000**
Er is een bestemmingsreserve om gedeeltelijk de kapitaallasten van de Noordelijke Randweg te dekken. Deze dekking is € 250.000 per jaar maar stond voor € 125.000 in de begroting 2023 en is met € 125.000 verhoogd naar € 250.000. (incidenteel)	-125.000
Dekkingsreserve uitvoeringsplannen Centrumvisie	**339.850**
Er is een bestemmingsreserve om de kapitaallasten van de Uitvoeringsplannen Centrumvisie te dekken. Deze dekking was voor € 339.850 opgenomen in de begroting 2023 maar aangezien er in 2023 nog geen project is opgeleverd en dus geen kapitaallasten zijn voor dit project is de dekking ook uit de begroting 2023 gehaald. (incidenteel)	339.850
GVVP P14 Fietspark.capaciteit centrumgeb. 2023	**20.000**
Budget overhevelen naar krediet 72200165 'mobiliteit'	20.000
Op 16-3-2023 heeft de raad het mobiliteitsplan vastgesteld. Daarbij is ook één centraal investeringskrediet geopend. De investering van het GVVP P14 is door de vaststelling van het mobiliteitsplan komen te vervallen, het saldo kan worden toegevoegd aan het krediet van mobiliteit.	
GVVP P4 Aanpak parkeerproblemen 2023	**75.000**
Budget overhevelen naar krediet 72200165 'mobiliteit'	75.000
Op 16-3-2023 heeft de raad het mobiliteitsplan vastgesteld. Daarbij is ook één centraal investeringskrediet geopend. De investering van het GVVP P4 is door de vaststelling van het mobiliteitsplan komen te vervallen, het saldo kan worden toegevoegd aan het krediet van mobiliteit.	
GVVP V12 Toets ess. herkenbaarheidskenmerken 2023	**50.000**
Overheveling krediet t.b.v. Aanleg VRI kruispunt Rijksstraatweg - bedrijventerrein Jobo (€ 50.000, budgettaire neutraal)	50.000
Voor de nieuwe investering 'Aanleg VRI kruispunt Rijksstraatweg - bedrijventerrein Jobo is vanuit verkeer een krediet beschikbaar gesteld van € 50.000. Dit bedrag is afkomstig van FCL 72100158 'GVVP V12.	
GVVP V20 Verk.maatr. Alkemadeln/Narc. SH 2023	**500.000**
Budget overhevelen naar krediet 72200165 'mobiliteit'	500.000
Op 16-3-2023 heeft de raad het mobiliteitsplan vastgesteld. Daarbij is ook één centraal investeringskrediet geopend. De investering van het GVVP V20 is door de vaststelling van het mobiliteitsplan komen te vervallen, het saldo kan worden toegevoegd aan het krediet van mobiliteit.	
GVVP V26 Maatregelen toets oversteeklocaties 2023	**50.000**
Budget overhevelen naar krediet 72200165 'mobiliteit'	50.000
Op 16-3-2023 heeft de raad het mobiliteitsplan vastgesteld. Daarbij is ook één centraal investeringskrediet geopend. De investering van het GVVP V26 is door de vaststelling van het mobiliteitsplan komen te vervallen, het saldo kan worden toegevoegd aan het krediet van mobiliteit.	
Herinr.sportpark Elsgeest:Sportvelden	**352.960**

Spuk stimulering sport 2023 deel investeringskrediet Sportpark Elsgeest - aanleg sportvelden (€ 352.959 incidenteel voordeel)	352.960
Voor de SPUK regeling Stimulering Sport 2023 is een beschikking verleend van € 475.698. Dit betreft compensatie voor de niet in aftrek mogen van BTW over de volgende investerings- en exploitatielasten: • investeringskrediet Sportpark Elsgeest - aanleg sportvelden; • exploitatiebegroting 2023 STIWA; • Buitensportaccommodaties-Bijdrage aan HLTsamen Het investeringskrediet Sportpark Elsgeest - aanleg sportvelden wordt nu geraamd en wat leidt tot een correctie op het investeringsbedrag van € 352.959.	
Invest.subsidie renovatie tennisbanen SV Voorhout	**-129.250**
SVV vanuit sportnota (€ 12.925, nadelig structureel) per jaar	-129.250
Eenmalige subsidie renovatie 3 tennisbanen SVV op basis van toetsingsmodel, sportnota Teylingen. Collegebesluit d.d. 16 mei 2023 . De jaarlijkse kapitaallasten bedraagt € 12.925	
Mobiliteit 2022	**-645.000**
Budget overhevelen van diverse kredieten(budgetneutraal)	-645.000
Op 16-3-2023 heeft de raad het mobiliteitsplan vastgesteld. Daarbij is ook één centraal investeringskrediet geopend. De investeringen die in de programmabegroting stonden opgenomen voor het GVVP worden niet meer uitgevoerd. Deze kredieten worden toegevoegd aan het krediet mobiliteit. Het betreft onderstaande investeringen: (zie hierboven) 72200128 GVVP P4 Aanpak parkeerproblemen € 75.000 72200133 GVVP P14 Fietsparkeren capaciteit centrum € 20.000 72200143 GVVP V26 Maatregelen toets oersteeklocaties € 50.000 72200160 GVVP V20 Verkeersmaatregelen Alkemadelaan € 500.000	
Rembrandtlaan 14 (V): SCH/PO Uitbreiding 2020	**-30.000**
Actualisatie investeringskrediet uitbreiding Andreasschool (€ 30.000 incidenteel nadeel)	-30.000
Voor de uitbreiding van De Andreasschool in Voorhout is in 2020 een investeringskrediet voor € 1.816.358 opgenomen in de begroting. Over de periode 2020 tot en met 2022 zijn op dit investeringskrediet interne uren en administratieve wijzigingen verrekend tot een bedrag van afgerond € 30.000. In raming van het investeringskrediet zijn met deze kosten geen rekening gehouden. Daarmee wordt voorzien dat de afrekening van dit krediet met het schoolbestuur een overschrijding zal hebben van € 30.000. Daarom wordt conform vast gesteld beleid het investeringskrediet met € 30.000 omhoog bijgesteld.	

Bijlage 3: College werkprogramma

In deze bijlage staat de stand van zaken van de hoofdopgaven uit het collegewerkprogramma, Samen maken wij Teylingen.

Uit het cirkeldiagram kunt u lezen dat 81 % van de activiteiten behaald wordt en 15 % deels behaald. Eén activiteit (4%) heeft gezien de capaciteit en het takenpakket van de gemeente vooralsnog geen prioriteit gehad.

Dat wil zeggen dat 96% van de activiteiten die omschreven staan in het collegewerkprogramma opgestart zijn en volgens planning verlopen.

Er is verbinding gelegd tussen de activiteiten die opgenomen zijn in de begroting (en tussenrapportage) en de activiteiten uit het collegewerkprogramma.

Het is een eerste stap om ervoor te zorgen dat we in de Planning en Control cyclus ook de voortgang van het werkprogramma van het college kunnen presenteren.

Programma 1 Samenleven

Hoofdopgaven programma "Samenleven" in collegewerkprogramma, start in 2023.

1. Zorgen voor kwaliteitsverbetering en kostenbeheersing jeugdzorg in samenwerking met partners.
2. Preventie stimuleren bij jeugd- en ouderenproblematiek door betere samenwerking betrokken instanties en wijkteams.
3. Ontlasten mantelzorgers door bijvoorbeeld passende respijtzorg.
4. Brede aanpak armoede inclusief energie armoede.
5. Verder uitvoering geven aan de beleidsnota Teylingen positief gezond 2021-2024.
6. Binden van jongeren aan onze regio (Onderwijs).
7. Verbeteren en verduurzamen schoolgebouwen.

Verfijning naar activiteiten in het collegewerkprogramma 2023.

nummer	Omschrijving doel uit college werkprogramma	Activiteit omschrijving	Status
1.	Zicht op kwaliteit jeugdzorg.	Jeugdzorg/ondersteuning ouders zoveel mogelijk in eigen omgeving. Beweging inzetten naar geen huisuitplaatsingen. Onderzoek doen naar drempel gebruik jeugdhulp. Zicht hebben op kwetsbare gezinnen. Gebruik en doorontwikkeling sociale kaart. Aandacht voor aantal aanbieders van zorg. Inzet praktijkondersteuner jeugd voortzetten. Inzicht wachtlijst en aanpak meer collectief.	
2.	Preventie stimuleren bij jeugd- en ouderenproblematiek door betere samenwerking betrokken instanties en wijkteams	Vroeg signalering door betere samenwerking tussen wijkteams, huisartsen, sport verenigingen, maatschappelijke instanties maar vooral met cliënten.	
3.	Ontlasten mantelzorgers	Ontmoeting mantelzorgers stimuleren / Fysieke centrale plek voor mantelzorgers voor informatie en ondersteuning Inzetten op het inzichtelijk maken van mantelzorgregelingen binnen de gemeente Verbeteren van de toegang tot mantelzorgregelingen om zo bij te dragen aan preventie en duurzame inzetbaarheid van mantelzorgers Inzetten op diverse passende vormen van respijtzorg op lokaal en zo nodig sub-regionaal niveau Heroriëntatie mantelzorgwaardering Extra ondersteuning en aandacht voor jonge mantelzorgers	

4.	Integraal uitvoeren van armoedebeleid inclusief energie armoede.	We gaan actief aan de slag met het actieplan Armoede. Contact met de inwoners, maatschappelijke organisaties, verenigingen en bedrijven is een eerste belangrijke stap. Hierbij is aandacht voor de groepen die extra risico lopen. Op basis hiervan komt het komende jaar een actieplan en wordt er gestart met de uitvoering, in samenwerking met relevante ketenpartners. Aandacht voor toegankelijkheid en bekendheid.	
5.	Verder uitvoering geven aan de beleidsnota Teylingen positief gezond 2021-2024.	We willen dat onze inwoners zo lang mogelijk mee kunnen doen in de samenleving. We zetten daarom in op het vergroten van veerkracht van inwoners We richten ons op de gezondheid van onze inwoners door het bevorderen van gezond gedrag, een gezonde leefstijl, een toegankelijke leefomgeving te creëren en de drempel naar bewegen en/of sporten te verlagen We zetten in op ontmoeten en verbinden met verenigingen en met welzijn door wijkgericht werken. In lijn met het gedachtengoed van “Positieve gezondheid”, benaderen we in ons beleid “gezondheid” als het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren. Aandacht voor bestrijding eenzaamheid Invulling geven aan de behoefte aan alternatieve op levensfase gerichte woonvormen met de juiste leeftijdsbestendige (gezondheids)voorzieningen in en om het huis. We denken in mogelijkheden passend bij Teylingen.	

6.	Binden van jongeren aan onze regio	Jongeren in onze regio laten wonen. We spannen ons extra in om de jongere generaties in Teylingen te betrekken. Door middel van actieve participatie krijgt de jeugd een stem in de gemeente. Om de inspraak van jongeren te verbeteren en de afstand tot de politiek te verkleinen zullen actief verschillende instrumenten worden ingezet. Kindergemeenteraad voortzetten.	
7.	Verbeteren en verduurzamen schoolgebouwen	We gaan in gesprek met schoolbesturen over het verduurzamen van schoolgebouwen. En streven naar een inclusieve samenleving dat begint bij samen naar school gaan en vraagt iets van onze gemeente op het vlak van onderwijshuisvesting	

Programma 2 Leefomgeving

Hoofdopgaven programma "Leefomgeving" in collegewerkprogramma, start in 2023.

1. Versnellen uitvoering Woonvisie.
2. Versneld en integraal uitvoeren van verduurzamen van de gehele woningvoorraad.
3. Opzoek naar flexibele woonconcepten en geclusterde woonvormen.
4. Integraal uitvoering geven aan onze ambitie om in 2050 klimaatbestendig en klimaatneutraal te zijn.
5. Aan de slag met uitvoeringsprogramma energietransitie 2022-2026.
6. Vergroenen openbare ruimte, leefomgeving en woonomgeving
7. Strategisch netwerk versterken van betrokken gemeenten rondom Schiphol tegen overlast.
8. Verkennen en benutten subsidieregelingen.
9. Uitvoering geven aan de mobiliteitsplannen die zijn opgesteld.
10. Uitvoering Centrumvisie.
11. Verbeteren verkeersveiligheid, conform mobiliteitsplan.
12. Projecten zichtbaar maken door te communiceren over wat we doen, boa's en politie.
13. Handhaving verkeersveiligheid.
14. Aandacht voor digitale criminaliteit.
15. We zetten de succesvolle regionale samenwerking tussen politie, het OM en de gemeentes Hillegom en Lisse voort en communiceren hier over.

Verfijning naar activiteiten in het collegewerkprogramma 2023.

nummer	Omschrijving doel uit college werkprogramma	Activiteit omschrijving	Status
1.	Versnellen uitvoering woonvisie.	Door het 'Woonfonds Teylingen' in te stellen wil de gemeente Teylingen meer betaalbare woningen doen realiseren en zorgen voor doorstroming uit de sociale sector. Het woonfonds bestaat naast het vereveningsfonds. Het vereveningsfonds wordt gebruikt voor de haalbaarheid van sociale huurwoningen. Het woonfonds is voor de realisatie van het, in het woonprogramma 2020-2024 genoemde, middensegment. Het woonfonds kan ook worden gebruikt voor het verduurzamen van deze categorie woningen, of voor het zoeken naar slimmere en nieuwere oplossingen zoals tijdelijke huisvesting	

		Onderzoeken hoe we de gemeentelijk vastgoed kunnen gebruiken voor het faciliteren van de maatschappelijke huisvestingsbehoefte, zodat we nieuwe woonruimte creeëren voor alle doelgroepen. Op braakliggende terreinen waarop (permanente) woningbouw is voorzien, maar de ontwikkeling en bouw nog op zich laat wachten verkennen we kansen voor tijdelijke (flex)woningen voor jongeren en spoedzoekers. We gaan gesprek met eigenaren leegstaande winkelpanden over herbestemming. Onderzoeken op welke effectieve en efficiënte wijze de gemeente ouderen, in zowel de sociale huur- als koopsector, kan stimuleren of ondersteunen om door te stromen naar een woning die geschikt is voor een langer thuis wonen. Zo mogelijk worden leegstaande gebouwen, waaronder scholen, kantoor- en bedrijfspanden, omgebouwd tot betaalbare woningen Voorstellen worden opstellen richting de gemeenteraad. Wellicht eerst in de vorm van een dilemmasessie.	
2.	Versneld en integraal uitvoeren verduurzaming van de gehele woningvoorraad.	Lokale ondernemers verbinden aan opgave verduurzaming woningen.	
3.	Opzoek naar flexibele woonconcepten en geclusterde woonvormen.	Op twee locaties experimenteren met alternatieve woonconcepten voor verschillende doelgroepen. Onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het realiseren van kleinschalige woonvoorzieningen voor ouderen. Onderzoeken hoe we het Woonfonds kunnen inzetten om er maximaal maatschappelijk rendement uit te halen, bijvoorbeeld door het te gebruiken om de verhuisketen op gang te brengen. Flexibele inzet van bestaande woningen. Fors inzetten op de schaarste van het	

		woningaanbod voor verschillende groepen te verminderen. Bijvoorbeeld door te experimenteren met nieuwe woonconcepten. Aantrekkelijke huisvestingsklimaat creëren voor jongeren.	
4.	Integraal uitvoering geven aan onze ambitie om in 2050 klimaatbestendig en klimaatneutraal te zijn.	Opstellen uitvoeringsmaatregelen klimaatadaptatie inclusief financiële onderbouwing (exploitatiekosten, investeringen, subsidies)	
5.	Aan de slag met uitvoeringsprogramma Energietransitie 2022-2026	Doelen: • Energie besparen • Isoleren (woningen, bedrijven, maatschappelijk vastgoed) • Uitwerken warmte-scenario's • Duurzame opwek: op daken en langs infrastructuur (zon en/of wind) Overig • Verduurzamen vastgoed • Duurzame mobiliteit • Duurzame gebiedsontwikkeling • Verduurzamen bedrijfsleven Naast Duurzaam Bouwloket (particulieren) start eind 2022 een virtueel Transitieloket Bollenstreek om bedrijfsleven ondersteuning te bieden bij energietransitie (besparen, isoleren, duurzaam opwekken).	
6.	Vergroenen openbare ruimte, leefomgeving en woonomgeving.	Uitvoeren Bomenbeheerplan 2022 – 2032 Uitwerking van Amendement "Bomenbeleid – Behoud en toename aantal bomen" kent drie scenario's waarover de raad wordt geïnformeerd Uitvoeringsprogramma biodiversiteit is vrijwel gereed; integrale afweging financiering volgt in Kadernota 2024. Informeren, enthousiasmeren van inwoners voor het groener maken van hun woonomgeving.	
7.	Strategisch netwerk versterken van betrokken gemeenten rondom Schiphol tegen overlast.	Proactief naar inwoners communiceren welke inspanningen wij leveren.	

8.	Verkennen en benutten subsidieregelingen.	De komende periode wil Teylingen optimaal gebruik maken van subsidies: het Rijk, provincie Z-H en/of Holland Rijnland (klimaat, wonen, mobiliteit). De kosten gaan soms voor de baten uit, specialisten adviseren Teylingen bij de aanvragen.	
9.	Uitvoering geven aan de mobiliteitsplannen die zijn opgesteld. Inzetten op duurzame mobiliteit (HOV, uitbreiden fiets- en wandelnetwerk)	We voeren de mobiliteitsplannen die er al liggen uit. In samenwerking met de regio. • Fietsplan • Lokaal mobiliteitsplan • Regionaal mobiliteitsplan. • Uitvoering mobiliteitsmaatregelen noordelijke duin- en bollenstreek.	
10.	Uitvoering Centrumvisie.	We zetten in op een gestructureerde aanpak om de Centrumvisie daadwerkelijk uit te voeren en houden hierbij nadrukkelijk rekening met de integraliteit van de doelen die zijn geformuleerd in de visie. Uitvoeren quick wins. Versneld uitvoeren beeldkwaliteitsplan Mogelijke tijdelijke maatregelen in afwachting van definitieve ontwerp.	Geen info
11.	Verbeteren verkeersveiligheid, conform mobiliteitsplan.	Jaarlijks worden er minimaal 5 knelpunten aan gepakt. Doorgaand verkeer in de kernen wordt verminderd. Maximum snelheid in de bebouwde kom naar 30 km per uur.	
12.	Projecten zichtbaar maken door te communiceren over wat we doen, boa's en politie.	We maken de projecten van de boa's zichtbaar en communiceren over de resultaten van de veiligheidsaanpak. We stellen een communicatieplan op en gaan in gesprek met de commissie hierover.	Geen info
13.	Handhaving verkeersveiligheid	We gaan in gesprek met de leden van de gemeenteraad over prioritering binnen handhaving en hieraan gekoppelde formatie. In gesprek over de aanpak met politie.	Geen info
14.	Aandacht voor digitale criminaliteit.	We ondersteunen inwoners en ondernemers in Teylingen door middel van een bewustwordingscampagne over cyber criminaliteit. Het project Cyber-agents voor jongeren	Geen info

		wordt voortgezet.	
15.	We zetten de succesvolle regionale samenwerking tussen politie, het OM en de gemeentes Hillegom en Lisse voort.	Voor wat betreft ondermijning zetten we de samenwerking met politie, het OM en de gemeentes Hillegom en Lisse voort met focus op jonge aanwas.	

Programma 3 Bedrijvigheid

Hoofdopgaven programma "Bedrijvigheid" in collegewerkprogramma, start in 2023.

1. Regionale samenwerking versterken.
2. Ontwikkelen ruïne van Teylingen.
3. Duurzaam groen en actief toerisme.

Verfijning naar activiteiten in het collegewerkprogramma 2023.

nummer	Omschrijving doel uit college werkprogramma	Activiteit omschrijving	Status
1.	Regionale samenwerking versterken	We versterken de regionale samenwerking op het gebied van de economische agenda, mobiliteit (multi modaal, fiets, OV en auto) en wonen. We versterken onze samenwerking op Duin- en Bollenstreek niveau en provincie, waar we werken aan het bijbehorende uitvoeringsprogramma DBS met hierin zes topprioriteiten voor de Duin- en Bollenstreek: • Actualisatie Greenport en gezamenlijke keuzes hernieuwde enegergiebronnen • Realisatie woningbouwopgave • Verbinden kennisintensieve sectoren • Maatregelenpakket ontsluiting noordelijke Duin-en bollenstreek • Corridorstudie mobiliteit/ruimte Leiden-Katwijk-Noordwijk • Ontwikkelen van een "Regiobrand". Herijking van het ISG-beleid, hiervoor wordt een startnotitie voorbereid.	
2.	Ontwikkelen Ruïne van Teylingen	We willen de Ruïne van Teylingen, de Westerbeekschuur en de omliggende terreinen aantrekkelijk maken om te genieten van deze bijzondere plek uit de Nederlandse geschiedenis. In samenwerking met partijen (kleinschalige horeca, educatieve instellingen) willen we de ruïne van Teylingen gaan exploiteren.	

3,	Duurzaam, groen en actief toerisme	Kansen voor Teylingen oppakken samen met ondernemers. Uitvoering van de Visie Verblijfsrecreatie in overleg met ondernemers.	

Programma 4 Bestuur en ondersteuning

Hoofdopgaven programma "Bestuur en ondersteuning" in collegewerkprogramma, start in 2023.

Het college hanteert in aanvulling op de maatschappelijke opgaven uit het raadsprogramma de volgende bestuurlijke uitgangspunten.

1. We werken volgens een door publieke waarden gedreven bestuurscultuur.

Dat houdt in dat we bij het gemeentelijk handelen we uitgaan van de burgers. Hoe kunnen onze burgers het vertrouwen in de gemeente hebben en houden.

2. We gaan werken aan maatschappelijke opgaven.
3. Aandacht voor de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad bij overeenkomsten en afspraken met samenwerkingsverbanden/gemeenschappelijke regelingen.
4. Gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie werken vanaf de start samen aan opgaven en dilemma's. Deze werkwijze wordt in overleg tussen college en raad verder vormgegeven.

Verfijning naar activiteiten in het collegewerkprogramma 2023.

nummer	**Omschrijving doel uit college werkprogramma**	**Activiteit omschrijving**	**Status**
1.	We werken volgens een door publieke waarden gedreven bestuurscultuur	Het college omarmt de opgave om zo te besturen dat er maximaal ruimte wordt gegeven aan de innovatieve kracht en zelfredzaamheid van bedrijven, instellingen en burgercollectieven en –initiatieven. (Participatie, Right to challenge) We blijven goed luisteren naar de uitersten, maar we zetten ook in op het stille midden en zoeken de verbinding. Dit krijgt vorm in het participatiebeleid dat in samenwerking met de gemeenteraad opgesteld. Er wordt een participatieleidraad voor initiatiefnemers beschikbaar gesteld.	
2.	We gaan werken aan maatschappelijke opgaven.	Waar mogelijk kiest het college voor een integrale aanpak van grote maatschappelijk vraagstukken, waarbij we oplossingen zoeken in samenwerking met relevante maatschappelijke partners.	

		We bundelen de krachten met andere gemeenten om grote maatschappelijke vraagstukken in gezamenlijkheid verder te brengen.	
3.	Aandacht voor de kader stellende en controlerende rol van de gemeenteraad bij overeenkomsten en afspraken met samenwerkingsverbanden/ gemeenschappelijke regelingen.	Het college stuurt erop dat de gemeenteraad door bijvoorbeeld de samenwerkingsverbanden vroegtijdig wordt geïnformeerd waardoor controle en kaderstelling te realiseren is. We willen lokaal eigenaarschap van gemeenschappelijke regelingen versterken, grip houden op onze verbonden partijen. Nota verbonden partijen vaststellen en afspraken maken over de informatievoorziening aan de gemeenteraad en het college.	
4.	Raad, college en ambtelijke organisatie werken vanaf de start samen aan opgaven en dilemma's.	We werken aan een vorm, om samen te werken aan de dilemma's.	